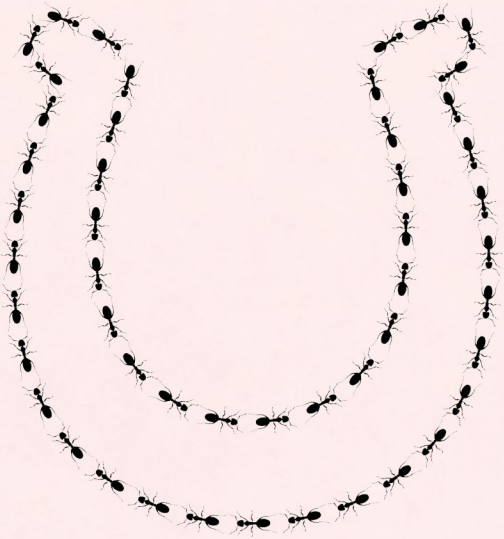

ya ata bin ya karıncaya

Çağlar Simsoy

OKUNACAK NESNE

YA ATA BİN YA KARINCAYA
Çağlar Simsoy

Yayın Yönetmeni
Eflatun Solmaz

Düzelti - Mizanpaj
Mücevher Dikinesoy

Kapak Tasarımı
Peter Han

Birinci Edisyon: Nisan 2013

İkinci Edisyon: Eylül 2019

ISBN 978-605-031-225-6

Tüm hakları Çağlar Simsoy'a aittir.
Kaynak belirterek yapılacak alıntılar dışında hiçbir ticari üründe tamamen ya da kısmen kullanılamaz.

Eserin özgün yapısında değişiklik yapmaksızın, dijital ortamlarda paylaşılabilir, çoğaltılabilir.

İletişim
caglarsimsoy@gmail.com

Ürün sahibine destek olmak için
Akbank Hesap No: 0393 – 0094041
IBAN TR020004600393888000094041

YA ATA BİN YA KARINCAYA

Çağlar Simsoy

ÜÇ ELMA

Ağustosböceği ve Karınca 5
Midas'ın Kulakları 11
Yasak Meyve 22
Rüya Ormanı 25

ORTA BEYİN

Şairin Sırrı 29
Sarhoş'un Öyküsü 39
Tiryakinin Kronolojisi 45
Türkiye'nin Yıldızı 48

TEPEGÖZ

Çocuk Gibi 54
Kompozisyon Sınavı 57
Borcum Borç 61

SİHİRLİ MANTAR

Ya Ata Bin Ya Karıncaya 66
Simbi'nin Hayali 74
Perili Yazarın Notları 77
Sayaç 82
Hayat Pınarı 83

üç
elma

Ağustosböceği ve Karınca

Öğlen güneşi, Konuşması Yadırganmayan Hayvanlar Ormanı'nı cayır cayır yakmaktaydı. Öyle bir sıcak vardı ki pınarın suyu bile terliyordu. Ağaçlar serinlemek için yapraklarını yelpaze gibi kullanıyor, çoğu hayvansa buldukları gölgeliklerde miskince uyukluyordu. O saatlerde orman, yaz sıcağını yüze çarpan rüzgârın boğucu minimal müziği dışında, genellikle sessizdi. Ne anlatmaya çalıştıkları türdeşleri tarafından bile anlaşılmayan ahmak kuşlar bile cıvıldamaya üşeniyorlardı.

O saatlerde balçıklaşan yaz sıcağının hiç de arzu edilmeyen bunaltıcı ahengini, çoğu hayvanca tuhaf karşılanan bir melodi bozuyordu. Boyutlarına rağmen ormanın derinliklerine kadar ulaşmayı başaran bir keman sesiydi bu. Tellerin üzerinde sinek kanadıymışçasına hareket eden yayı, Ağustosböceği tutuyordu. Ağustosböceği, yakıcı güneşten korunabileceği bir yer seçer, o anki ruh haline göre açılışını yapardı. Kemanı konuşturur, güldürür, ağlatır, övdürür, sövdürür, neredeyse bütün hayvanların seslerini taklit ettirirdi. Kemanla tek vücut olmuş bu yaratığın dinletisi, ormanın ruhunun da bir parçasıydı. Kemanın sesi, toprağı çatlatan filizi karşılıyordu, yere düşen meyveyi… Nasılsa yolunu şaşırmış, karada debelenen şaşkın bir balığın çırpınışlarıydı… Ayının rüyasında, bala ulaşma çabasına düşmanca karşılık veren arılardı… Kemandan yayılan nameler, ağzını memeye dayamış yavru maymunun sütüne karışıyor, gündüz düşlerine eşlik ediyordu. Elbette keman, her hayvanın hoşuna gitmiyordu. Bezgin uykularının bölünmesinin günahını ona yükleyen kimi hayvanlar, huzursuz homurtular çıkarıyor ama yerlerinden kıpırdamaya yeltenmiyorlardı.

Ağustosböceği, ormanın ve orman sakinlerinin tepkilerinden habersiz, yeteneklerinin sınırlarını zorlamakla meşguldü. Yeni geçişler, süslemeler bulmaya çalışıyor, an geliyor zorlanıyor, sinirleniyor, boncuk boncuk terliyordu. Kendini iyice kaptırdığında vücuduna kramplar giriyor, daha zorlandığındaysa sinir krizlerinden yorgun düşüyordu. Çalıştığı parçaların hakkından geldiğinde, tüm hücrelerine yayılan esrimenin hükmü altına giriyor, coşkusunu kemanıyla dalga dalga yayıyordu.

Ormanın içinde süzülen keman sesine aldırmadan, sırtındaki yükle, bir o yana bir bu yana sürekli koşturan Karınca "*yaza aldanmamalı, kış da gelecek. Devran boynunu öte yana büktüğünde yeter mi bu yiyecek*" diyerek, yuvasına erzak taşıyordu. Günün ilk ışıklarıyla işe koyuluyor, hava kararıncaya dek çalışıyordu. Ağustosböceği'ne olan sevgisiyse onu bir kaşık suda boğacak kadardı. Ona ve kemanına sinir oluyor, "gıygıy da gıygıy sabah akşam, kafa şişirmekten başka ne işe yarıyor ki bu hayvan" diye söyleniyordu.

Günlerden bir gün Ağustosböceği, moderatodan allegroya geçiş yapmaktayken, sırtında yükle yalpalaya yalpalaya gelen Karınca'yı gördü. Çalmayı bırakıp selam verdi ama Karınca onu görmezden geldi. Ağustosböceği seslendi;

"*Merhaba karınca kardeş, gel biraz soluklan. Neşeni yerine getirecek şarkılar çalayım sana*".

Karınca ise öfkeyle "*bu yazın bir de kışı var, o zaman da karnın zil çalar*" diye homurdanıp uzaklaştı.

Ağustosböceği şaşkın, Karınca'nın arkasından bir süre baktıktan sonra yeniden kemanını alıp neşeli namelerini sürdürdü. Yaz boyunca Ağustosböceği'nin tüm davetlerini tersleyerek geri çevirdi Karınca.

Gece gündüzü, gündüz geceyi kovaladı ve yaz, ormanı yavaş yavaş terk etti. Ağustosböceği, serinleyen havada karnını doyurmak için, sonbaharda dökülenlerle idare ediyordu. Havalar serinledikçe sanatını daha çok yuvasında sürdürür olmuştu. Neşeli şarkılardan çok, sakin hatta hüzünlü parçalara yer veriyordu. Keman yayının hareketleri, sadece kanat çırpışlarına değil, sararmış yaprağın yere düşüşüne de benziyordu artık. Karınca'ysa o mevsimde bile güneşi gördüğü günlerde yuvasından çıkıyor, yiyecek toplamayı sürdürüyordu.

Derken toprağa yılın ilk karı düştü, ardından bir tane ve bir tane daha… Kar, gürültüsüz patırtısız ama bir o kadar da acımasız, çoğaldıkça çoğalıyordu. Orman sakinleri çoktan yuvalarına çekilmişti. Kimileri kış geçene kadar gözlerini açmak niyetinde değildi. Artık beyazın iliğe işleyen haşinliğiyle yüzleşecek kimse kalmamıştı. Güneş bile bu zorba karşısında kendini daha az gösterir olmuştu. Ağustosböceği'yse, iyice azalan yiyeceğini idareli kullanabilmek için az hareket ediyor, gününün çoğunu uyuklayarak geçiriyordu. Kemanını pek az kullanıyor, kullandığında ise neşeli parçalar hiç çalmıyordu.

Bir süre sonra Karınca'nın dediği gerçekleşti, Ağustosböceği'nin evinde yiyecek kalmadı. Açlığın tüm enerjisini yiyip bitirmesine fırsat vermeden, en yakın komşusu olan Karınca'nın yuvasının yolunu tuttu. Kemanı da yanındaydı. Böylece yapılan iyiliği karşılıksız bırakmayacak, misafir edileceği yuvayı şenlendirebilecekti.

Çok uzun olmamakla birlikte kış yüzünden aşılması zor bir yolculuktu. Kar yüzünden her yer birbirine benziyordu. Sırtında kemanı, güçlükle bulduğu Karınca'nın kapısını çaldı. Karınca kapıyı açınca, kısa süren bir şaşkınlık geçirdi. Ağustosböceği'nin solgun ve bitkin yüzüne baktı, sonra gözü kemana takıldı, karşısındakini iyice süzdü, ardından keskin bir kahkaha patlattı. Kapısının ne için çalındığı belliydi. Yazın tüm yorgunluğu, bu sahnenin yaşanmasına değerdi. Ağustosböceği'nin ağzını açmasına fırsat vermeden kapıyı vermeden kapatmaya yeltendi. Ağustosböceği kapının arasına ayağını koydu. Sıkışan ayağının acısı gözlerini yaşarttı. "*Karınca kardeş, amma hödüksün! Biz yazın o kadar uğraştık bunca eseri repertuarımıza kattık, karşılığı açlıktan ölmek mi olmalı? Sen paylaşırsın yemeğini, ben çalarım sazımı, beraber oynarız…*" dedikten sonra ayağını geri çekti. Karınca aralıktan kafasını uzattı, tükürürcesine "*bütün yaz çaldın saz, şimdi de oyna biraz*" dedikten sonra kapıyı hızlıca kapattı.

Ağustosböceği, duvara dönüşen kapı yüzünden canı sıkılmış halde geri döndü. Karınca'nın sözü kulağında çınlamakta, beyninin kıvrımlarını kavurmaktaydı. "*Bütün yaz çaldın saz, şimdi de oyna biraz… Saz… saz… saaaaz… oyna biraz… oyna biraz… oyna… oyna… oyna… OYNAAAA…*" Karınca'nın bu kabalığına anlam veremiyor, içi içini yiyordu. "*BÜTÜN YAAAAAZ…*" Kışı tek başına yuvasında geçiren Karınca sıkılmaz mı? Tamam, mevsimi aşacak kadar yiyeceği topladı ama iş bu kadarla biter mi? Yiyip, içip yatmakla koca kış geçer mi?

Yol boyunca kar, iri tanelerini dökmeyi sürdürüyor, Ağustosböceğinin eve varmasını zorlaştırıyor, geciktiriyordu. Yuvasına dönünce sıkıntısını atmak için kemanını dertli dertli çalmaya başladı. Karnı kemana eşlik ederken, bir şarkı tutturdu:

"Kimseye etmem şikâyet, ağlarım ben halime
Titrerim mücrim gibi, baktıkça istikbalime"

Karınca ilk anda yaptığından çok keyif almıştı. "Şapşal. Kemanı da getirmiş." Sonra keyif, sıkıntıya dönüştü, ağırlaştı, ağırlaştı, ağırlaştı, huzuru büsbütün kaçtı. "Bir deri bir kabuk kalmış serseri." Sessiz, kasvetli yuvasında, yaptığı hareket yüzünden köpüren vicdanına karşı bir türlü galebe çalamıyordu. Odasını ileri geri arşınlıyor, arada ağzına bir iki lokma yiyecek tıkıştırıyor ama bir türlü boğazından geçiremiyordu. Gözünün önüne Ağustosböceği'nin o garip hali, yüzüne kapanmakta olan kapıya bakışı geliyordu. Ayaklarıyla yere vurup tempo tutmaya, dans etmeye çalıştı ama neşesi yerine gelmedi. Şarkı söylemek istedi, sesi kendi kulaklarının bile dayanma sınırını aşıyordu. "*Ama çaldı, ben çalışırken o saz çaldı. Başkaları yarın için ter dökerken, o da çalışsaydı. Hak etmedi mi? Etti. Niye vicdan azabı duyacakmışım, duymam… Duymam… Hay orman cini! Mideme külçe gibi oturdu… Ama ben çalıştım, çok çalıştım. O saz çaldı…*" Karınca kendi kendine söylendi durdu ama bir türlü vicdanının çivili yatağında rahat edemedi. Sonunda dayanamayıp, yola çıktı.

Kar, tipiye dönüşmüş, şiddetini iyiden iyiye arttırmış, yolları altına almış, tümsekler oluşturmuştu. Karınca, ağaçlar konusunda uzmandı, ormandaki ağaçların her birini ahbabıymışçasına tanırdı. Onlar kılavuzluk etmese, kaybolması, soğuktan donup ölmesi işten bile değildi. Çetin bir yolculuğun ardından nihayet Ağustosböceği'nin yuvasına geldi. İçeriden keman sesi geldiğini duyunca önce şaşırdı, sonra öfkelendi. "Ben bu havada, acıyıp bunca yol tepeyim, beyimiz dalgasına baksın" diye söylendi. Fakat içeriden gelen nameler hiç de neşeli değildi. Kemanın acı inlemesini Ağustosböceği'nin kederli sesi izliyordu.

"Gezdiğim dikenli aşk yollarından,
elimden bir kırık saz geldi geçti.
Kara talihimden yine bu yıl da
baharı görmeden yaz geldi geçti."

Karınca bütün hücrelerine dek titredi. Gözyaşlarını tutamayarak hüngür hüngür ağlamaya başladı. O kadar yüksek perdeden çıkıyordu ki sesi, içeriye de ulaştı. Dışarıdaki acı inleyişe kulak kesilen Ağustosböceği, kapıyı açtığında karşısında Karınca'yı görünce şaştı kaldı.

"Karınca kardeş, ne arıyorsun burada?"

"Ya Ağustosçuğum sana çok ayıp ettim ben. Eşekliğim yüzünden içim içimi yedi bitirdi. Sen haklıymışsın, biraz geç de olsa anladım. Gel bu kış misafirim ol. İkimize de yetecek yiyeceğim var. Sen çalarsın, birlikte oynarız."

Böylece Ağustosböceği, Karınca'nın evine yerleşti. Gün içinde yuvanın yakınından geçenler, içerideki bağırış çağırışın sebebini merak ederler. Tertipleri, kafa yapıları, hevesleri, dünya görüşleri hiç mi hiç birbirine uymayan iki ayrı yaratıktır onlar. Belki bu yüzden durmadan tartışır, kavga ederler. Akşamlarıysa neşeli keman sesi, neşeli şarkılar duyulur aynı yuvada. Gün ve akşam arasındaki bu fark garip midir? Onlar, tüm zıtlıklarına rağmen arkadaştırlar. Onlar, karnı doyuran ile ruhu besleyen gayretin kardeşliğine kanıttırlar. Onlar… Her neyse…

Gökten üç elma düştü.

Üçü de "daha yok mu" diyenlerin başına…

Midas'ın Kulakları

Bir varmış bir yokmuş
âlemin çivisi çıkmış
yerine takarken duvar yıkılmış
yenisini yaparken temel çökmüş
baştan kazarken sel olmuş.
Bozulmaya meraklı bu düzenden
nice hükümdarlar gelip geçmiş.
Bedenler farklı imiş ama
ecel elbisesini yine de dikmiş
isteyen de giymiş istemeyen de
mert de giymiş namert de
Cücesine heybetli, keline sırma saçlı
körüne badem gözlü denmiş.
Yalan dilden dile dolaşmış
adı tarih olmuş.
Söyleyen bildiği gibi anlatmış
dinleyen duymak istediği gibi anlamış.

Çok uzak bir ülkede, çok uzak bir geçmişte, çok uzak bir gerçeklikte, Midas adında bir hükümdar yaşarmış. Memleket babasının oğlunun-muş. Babasından miras kalan tahta, veraset vergisi ödemeden yer-leşmiş Midas'ın yüzünü gören yokmuş. Ne savaşlarda at sürermiş, ne de huzuruna kimseyi kabul edermiş. Dilsiz muhafızlarını saymazsak, yanına baş vezir ve başhekim dışında kimse varamazmış.

Berberlerin kellesi hiçbir çağda Midas'ın dönemindeki kadar koltuğa düşmemişmiş. Hizmet için çağırılan berberden bir daha haber alınamazmış. Berberler can derdindeymiş ama ağır kast sistemi şartları yüzünden meslek değiştiremiyorlarmış. Daha sonra çıkan bir yasayla, ülkeyi terk etmelerine engellemek için, yer değiştirmeleri de yasaklanmış. Buna rağmen iyi berber bulmak her geçen gün daha da zorlaşıyormuş. İçlerinde numara yapanlar varsa da elde kalan berberlerin çoğuna saç kesmek için baş emanet edecek insanda mangal gibi yürek olması gerekiyormuş.

Fakir ve ücra bir köyde yaşayan Berber Konan, tüm olanlardan habersizmiş. Köyünde hayatını kazanmak için saç-sakal keser, diş çekermiş. Yaralara dikiş de atarmış ama diktiklerinin en şanslısı bile senesini doldurmadan ebediyete intikal ettiğinden, nadiren eline iş düşermiş. Hekimliği noksansa da berberliğine diyecek yokmuş. Konan kendi küçük dünyasında yaşayan, dışarısıyla sadece zorunda kalınca ilgilenen saf bir insanmış. Tıraş olmaya gelenlerden de pek haber edinmezmiş. Çoğu berberin aksine müşterilerine meraklı sorular sormaz, hatta ağızlarını açmalarına fırsat vermez, durmadan kendi konuşurmuş. Küçücük dünyasında sıradan olayların ve eşyanın sözü hiç tükenmezmiş. Kuzuları, inekleri, tavukları, böcekleri, ayağına takılan taşları anlatır da anlatırmış. Bir somun ekmeğe, bir kucak soğana, bazen de sadece bir selama işini gördüren köy halkı ise durumdan rahatsız olmazmış. Kimisine bu ipe sapa gelmez konuşmalar ninni gibi gelirmiş. Ülkede berberlerin başına gelenlerden haberdar olanlar, sıranın bu saf adama geleceğine ihtimal vermek istemediklerinden, gereksiz yere telaşa kapılmasın diye konuyu hiç açmazlarmış.

Derken bir gün, kralın muhafızları köye gelivermişler, "kralın berberi olarak atandın" demişler. Konan, bu cüsseli kalıplı adamların ne istediklerini önce anlamamış. Ülkenin böyle uzak bir köşesine gelişlerine anlam verememiş. Muhafızlar "bizimle saraya geleceksin" diyerek, Konan'ı önlerine katıp köyden ayrılmışlar.

Daha önce köyünden dışarı adım atmamış bu adam, uzun, yorucu bir yolculuktan sonra saraya ulaşmış. Sarayı görünce Berber Konan'ın aklı başından gitmiş. Bildiği en büyük hane köy ileri gelenlerinin altı ahır iki katlı evleri olduğundan bu heybet karşısında başı dönmüş. Yüksek tavanlar altında ufalmış da ufalmış, tarla faresi kadar kalmış. O kadar çok kapı, o kadar çok muhafız geçmiş ki sayamamış. Önce hamama götürmüşler, sonra da bir güzel giydirmişler. Yumuşacık kumaşlardan yapılmış, işlemeli giysilerin içinde bir an berberlere kral olacağını sanmış.

Baş vezirin huzuruna çıkarmışlar. Baş vezir orta yaşı geçkin, uzun suratlı, keskin hatlı, ciddi ifadeli bir adammış. Konan, baş vezirin yüzüne bir an bakıp yüzünü yere devirmiş, bir daha başını kaldırmaya yüreği yetmemiş. Ömründe hiç gülümsememiş gibi duran yüzden, çatık kaşlardan, baktığını toza dönüştürebilecek bakışlardan içi ürpermiş. Baş vezirin Konan'ı süzmesi bir dakikaya yakın sürmüş. Bu süre Konan'a yaşadığı ömrün yarısı kadar gelmiş. Sonunda baş vezir konuşmuş:

"*Demek yeni baş berberimiz sensin!*" Sonra bir dakika daha susmuş baş vezir. "*Baş berber dediğime bakma, sarayda senden başka berber yok. Artık hükümdarımıza sen hizmet edeceksin.*" Yine o sonu gelmeyecek bekleyiş… Konan, her duraklayışta biraz daha yaşlanıyormuş. "*Adamlarım araştırdı, işindeki hünerini köyünden bana ulaş-*

tırdılar. Fakat bilesin ki buradaki görevin köydekine benzemez. Senden katbekat hünerli berberler girdi bu kapıdan, çıkarken baş ve gövdeleri ayrı yönlere gitti." Konan bu sözlerden sonra bayılacak gibi olmuş, karnından boğazına doğru buz gibi bir his yükselmiş. "*Söyleyeceklerimi iyi dinlersen gövden sende kalır, başınla beraber uzun bir hayat sürersin. Huzura çıktığında tek kelime etmeyeceksin, hiç ses çıkarmayacaksın. Nefes alışın bile duyulmayacak. Yüzünde tek bir sinir oynamayacak, ifaden heykelden farksız olacak. Yüce Midas sana ne emrederse anlayacak ve soru sormadan uygulayacaksın. İşini ilgilendirmeyen hususlarda kör, sağır ve dilsiz olacaksın. Anladın mı?*" Konan, yüzü yerde, hızlı hızlı başını sallamış. "*Bugün dinlen, yarın seni yeniden karşıma getirecekler. Ben de seni hükümdarımızın huzuruna götüreceğim.*"

Konan, kendisine ayrılan odaya döndüğünde zangır zangır titremekteymiş. Biraz kendine gelince derin düşüncelere dalmış. Köyünden ayrılırken arkasından "başına devlet kuşu kondu" diye bağıranlar aklına gelmiş. Devlet ne kadar ağır bir kuşmuş! Yattığı rahat yatakta uyku zor yetişmiş. Uyuduğundaysa, ömründe görmediği kadar zengin bir sofrada akşam yemeği yediğinden olacak, tuhaf, kâbus dolu rüyalar görmüş. Gün ağarmadan kalkmış, karanlıkta el yordamıyla giyinip sedirin üstüne oturmuş. Ortalık aydınlanana kadar put gibi beklemiş.

Sabah kapısı çalınmış, vaktin geldiği bildirilmiş. Tekrar baş vezirin huzuruna getirilmiş. Baş vezir, odasında yine aynı noktada, ellerini arkaya kavuşturmuş, ayakta durmaktaymış. Kendisini takip etmesini işaret etmiş. Koridorlar, kapılar, muhafızlar geçmişler. Sonunda sağlı sollu birer düzine muhafızın koruduğu büyük bir kapıya gelmişler. Baş

vezir, kapıyı açmadan önce yine uyarmış: "*Dün söylediklerimi aklından çıkarma. Bizi utandırma, canından olma.*"

Vezir tarafından takdim edildikten sonra içeriye alınmış. Dört dev sütunun tuttuğu kubbeden sarkan, köy meydanı büyüklüğündeki avizenin yanan mumlarına rağmen içerisi karanlık denecek kadar loşmuş. Odanın büyüklüğü, korkusunu, heyecanını iyice arttırmaktaymış. Kalp atışları, sessizlik içinde davul sesi gibi ulaşıyormuş kulağına. Heyecanını bastırmak için dudaklarını ısırıyormuş. Midas'ın nerede olduğunu anlamak için gözlerini gezdiren Berber Konan, karanlık köşelerde ecinniler koşuşturduğuna yemin edebilirmiş. Şaşkın şaşkın bakınırken "gel" diye yankılanan gür sesle sıçramış.

Sesin geldiği yöne doğru dönmüş. Yemyeşil ufka bakan, perdesi kapalı olmayan tek pencereye yüzünü dönmüş olan Midas, yükselti üzerine yerleştirilmiş altın işlemeli bir sandalyede oturmaktaymış. Yükseltinin köşelerinde dört insan azmanı muhafız, kıpırdamadan durmaktalarmış. Midas'ın başında taç yerine kocaman bir miğfer bulunmaktaymış. Pencereden gelen ışınlar, miğferin mücevherlerinden yansıyıp etrafta küçük küçük beyaz noktalar oluşturuyormuş. Berber Konan, iyice yaklaşmış. Sandalyenin arkasındaki küçük masada kullanacağı malzemeler diziliymiş, fakat etrafta hiç ayna yokmuş. Miğfer konuşmuş:

"Önce saçlarımı kısalt, sonra sakalımı düzeltirsin."

Midas miğferi kafasından çıkarınca, ok yemiş gibi sarsılmış Konan, bayılacağını sanmış. Çünkü başın iki yanında, insan kulaklarının olması gereken yerde, tüylerle kaplı iki upuzun eşek kulağı bulunuyormuş.

Önce rüyada sanmış, fark ettirmeden kolunu sertçe çimdiklemiş. "Başla" diyen buyrukla kendine gelmiş.

Titreyen ellerini kontrol edebilmek için, sessizce derin derin soluyormuş. Ağır hareketlerle makası eline aldığında sarsıntısı geçer gibi olmuş. Makası geri bırakmış, taze çiçek kokuları yayılan önlüğü tutup Midas'ın boynuna bağlamış. Baharda çiçek bahçesi kadar güzel kokan, kar gibi bir havluyu açıp Midas'ın sırtına yerleştirmiş. Yeniden eline aldığında makas, sanki onun için imal edilmiş gibi oturmuş parmaklarına. Alabileceği kadar derin nefes alıp verdikten sonra, eşek kulaklı başa dönmüş ve ilk darbeyi vurmuş. Sanki saten kumaşı kesiyormuş. Kalın, gür, gece gibi siyah saçlar, bütünden kopmuşlar. İkinci darbe gelmiş. Heyecanı sürse de işlerini iyi bilen eller, baş üzerinde dansa başlamışlar.

Başın iki yanında zehirli ok gibi uzanan iki yaratık olmasa, meslek hayatının en güzel işini çıkarabilirmiş Konan. Fakat arada bir ister istemez, hafifçe kulaklara değdiği oluyor, değdikçe içi titriyor, gözleri yaşarıyormuş. O an makasın duvarlara çarpıp dönen sesi bile değişiyor, boyna inen kılıç oluyormuş. Makas adeta konuşuyormuş, *eşek, eşek, eşek, eşek…* Bağıra bağıra kaçma isteği bedenine egemen olmaya çalıştıkça, dudak içlerini ısırıyor, dişlerinin arasında yarılan etin arasından boğazına oluk oluk kan akıyormuş.

Sonunda, canından olmadan ilk görevini yerine getirip, bütün gün çalışmış kadar yorgun, Midas'ın huzurundan ayrılmış. Baş vezir, dışarıda kendisini beklemekteymiş. O çıkınca baş vezir içeriye girmiş, birkaç solukluk süreden sonra geri dönmüş. "*Aferin, Ulu Midas senden memnun kalmış. Bundan sonra evin burası. Sarayda herkes üstüne*

vazife olmayan işlerle ilgili soru sorulmayacağını bilir. Sen de kimseyle gereksiz konuşmalar yapma. Şimdi odana git, dinlen."

Berber Konan, odasına varır varmaz yatağa çökmüş, ağzına bir yastık tıkmış ve yorgun düşene kadar hüngür hüngür ağlamış.

Konan artık saray berberiymiş. Cehennemde ne kadar olabilirse rahat bir hayatı, az işi varmış. Fakat sakladığı sır ona rahat vermiyormuş. Daldığı uykular hep karabasana bağlanıyormuş. Kulağı olmayan eşeklerce kovalanıyor, eşekler; "koparın kafasını, kafasını koparın" diye bağırıyorlarmış. Her tarafı kulaklarla kaplı bir kafa tarafından yutulduğunu, çiğnendiğini, paramparça edildiğini görüyormuş. Bazı rüyalarda dili koparılıyor, bazılarında boğazına tıkılan kulaklar yüzünden boğuluyormuş. Sıkıntı yüzünden o güzelim altın sarısı saçları tutam tutam eline gelir olmuş. En kötüsüyse karnındaki dayanılmaz ağrıymış.

Bir sabah, kalktığında karnının belirgin biçimde şiştiğini görmüş. Son zamanlarda iştahı iyice kesildiği için, yemekle ilgisi olamazmış. Daha sonraki gün şişkinlik daha da artmış, bir sonraki gün daha fazla… Öyle bir duruma gelmiş ki artık şişen karnından ayakuçlarını göremez olmuş. Saray tabipleri, doğru dürüst tanı koyamadıklarından, ilaçlar fayda etmemiş. Sonunda, iki kuşaktır görev yapan baştabip devreye girmiş. Kısa bir muayeneden sonra derdini anlamış.

"*İçinden atamadığın büyük bir sıkıntın var evladım. Belli ki bu sıkıntını kimseye anlatamıyorsun. Madem kimseye anlatamıyorsun, ketum bir kuyu bul, bağır derdini. O zaman belki rahatlarsın.*"

Konan, iyice şişen karnı yüzünden, kollu ayaklı plates topuna benzediğinden, güçlükle yürüyormuş. Sürüne yuvarlana uçsuz bucaksız saray

bahçesinin ücra köşelerini araştırmış. Nihayet kuytu bir yerde, sakin bir kuyu bulmuş. Kuyuya yaklaşmış, aşağıya bakmış, kuyunun derinliği yüzünden yansımasına varamamış. Gördüğü sadece sonsuza uzanan karanlıkmış.

Seslenmiş, "*hey*". Hemen arkasından karşılık gelmiş, "hey... hey.. hey". Tekrar seslenmiş, "merhaba". Aynı karşılığı duymuş "merhaba... haba... ba.. ba". Daha gür sesle bağırmış, "Konan'ım ben berber". Karşılık gelmiş "berber... berber.. ber ber..". Aşağıya iyice eğilmiş fısıldamış "Midas", Karşılık gelmiş "midas… midas… midas".

Gelen giden var mı diye çevreyi iyice kolaçan etmiş ve "Midas'ın kulakları eşek kulakları" diye seslenmiş. Hemen kafasını kaldırıp tekrar çevresine bakınmış. Tehlike olmadığına emin olduktan sonra tüm gücüyle, karnındaki bütün şişkinliği kusarcasına bağırmış "Midas'ın kulakları eşek kulakları". Kuyudan karşılık gelmemiş. Tekrar bağırmış, "Midas'ın kulakları eşek kulakları". Yine yankıyı duymamış ama umursamamış. Çünkü Atlas bile dünyayı sırtından atsa Konan'ın şimdi rahatladığı kadar rahatlayamazmış. Tekrar bağırmış, tekrar, tekrar, tekrar… O kadar rahatlamış ki keyiflenmeye başlamış. Bu defa kahkahalarla haykırmış. "Hah hah hah haaaa Midas ah hah ha haaa eşşşşşek kulaklarıııııııı", "Midas'ın hah a hah ha kulakları eşşşek kulakları hah hah hah haaa". Kahkahalar artmış, arttıkça karnının şişkinliği azalmış. Rahatlamanın, fazla gülmenin etkisin midir bilinmez, kendinden geçmiş. Yerde baygın yatarken kuyunun sükûnetinin farkına varamamış. Sanki kuyu o anda kuyuluğunu unutmuş ve hiç aksetmemiş.

Berber Konan kendine geldiğinde şişkinliğin tamamen gittiğini görmüş. Doğrulup kuyuya yaklaşmış, kulak kesilmiş. Kuyudan belirgin bir ses gelmiyormuş. Yalnızca deniz kabuklarını kulağına dayayan birinin

duyabileceği o ses, kalabalık bir alanda binlerce sesin aynı anda fısıltıyla konuşması. Konan, kendini o kadar rahatlamış, o kadar mutlu hissediyormuş ki hiçbir tuhaflığı fark edecek durumda değilmiş. Yükünden kurtulmuş olarak saraya dönmüş, baştabibe görünmüş. Baştabip hiç soru sormadan kendisini muayene etmiş, durumu anlamış. Sabah sürüne sürüne çıktığı yolculuktan, sıkıntısından sıyrılıp yeniden doğmuş gibi dönen Konan, o akşam ömrünün en güzel uykusunu uyumuş.

Hiçbir büyük felaket yoktur ki geliyorum diye haber vermesin. Yeter ki görenin gözü, duyanın kulağı olsun. Yaklaşmakta olanıysa, güneşe yüzünü dönmekte olan dünya bile bilmiyormuş. Berber Konan'ın kuyuya sırrını bağırmasının üzerinden yaklaşık bir gün geçmiş. Nasıl olduysa kuyu, sırrı hemen yansıtmayıp yer altındaki dehlizler aracılığıyla her tarafa aktarmış. Rezonans memleketin her köşesine yayılmış. Doğa da Konan gibi ancak bir süre içinde tutmuş sırrı. Uyanan kuyular, hep bir ağızdan haykırmaya başlamışlar; "Midasssss".

Yeni kalmış olanların aklı oynamış, henüz uyumakta olanlar yataklarından düşmüşler. Kimileri savaş çıktı sanmış, kimileriyse kıyamet geldi… "Midas" nidası, kuyulardan ağaçlara, ağaçlardan yapraklara, dağlara, tepelere, ovalara yayılmış. Ardından yeni bir ses yankılanmış "Midas'ın kulakları eşşek kulakları". Öyle güçlü ve koyu bir sesmiş ki memleketin her yanı sarsmış.

Hükümdar Midas, odasında, teninden uçup giden rengiyle, yine tanrıların gazabına uğradığını sanarak tir tir titremekteymiş. Tabiat ana, canlı cansız her hücresiyle yeniden haykırmış; "Hah hah hah haaaa Midas ah hah ha haaa eşşşşşek kulaklarııııııı"…

Konan ise tüm olan biteni yatağın altında saklanarak karşılamakta, yaşadıklarının rüya olması için, uyanmak için dualar etmekteymiş. Sesler artarak sürüyormuş. "*Midas'ın haha ha ha kulakları eşşşek kulakları hah hah hah haaa*". Kahkahalı sarsıntılar gün batımına kadar sürmüş. Çocuklarını düşüren hamileler, ödleri patlayanlar, kalp sektesine uğrayanlar çokmuş. Nice insan o günkü korkularıyla on yaş, yirmi yaş birden yaşlanmış. Gün bitimine doğru sesler azalmış ve nihayet tümüyle kesilmiş.

Kuyuların kustuğu sır doğadan çekilmiş ama bu sefer de insanların diline düşmüş.

"*Midas'ın kulakları eşek kulaklarıymış, öyle mi?*"

"*Demek eşek kulakları…*"

"*Eşek kulakları yüzünden herkesten saklanıyormuş meğer…*"

Dillerde dolaşan bu konuşmalar da dalga dalga yayılıp, saraya ulaşmış. Artık saklanacak durumu kalmayan Midas, başında miğfer olmadan halkın karşısına çıkmaya karar vermiş. Haber salıp halkı meydanda toplatmış. Halk, o uzun kulaklarına rağmen, hükümdarlarının huzur verici bir yüz güzelliği olduğunu görmüş. Midas seslenmiş:

"*Sevgili halkım! Bundan sonra sizinle aramızda sır yok. Anladım ki insanı sustursak bile bu yaşadığımız dünya gerçeği biliyor. Biz sussak bile o haykırıyor. Sizinle aramızda örülen sır duvarı kalktı. Ben yaşadığım sürece artık bizi birbirimizden ayıran sırlar olmayacak.*"

Olayların başlatıcısı olan Berber Konan'ın korktuğu başına gelmemiş. Ecel, ona biçtiği elbiseyi giydirene kadar sarayda berberlik görevini sürdürmüş. Tüm memleket halkı, yaşadıkları tecrübeden aldıkları

dersi kulaklarına küpe yapmışlar. Gizli saklı bilmeden, birbirlerine güvenerek yaşamışlar. Zaman hem derde neden hem de derdi unuttu-ranmış. Hep olduğu gibi yaşananlar unutulmuş, birkaç kuşak sonra insanlar yine bildiklerini okumuş.

Gökten üç elma düşmüş.

Üçü de sözünü sakınmayanların başına.

Yasak Meyve

Ne güneş var bu diyarda ne ay. Ne gece olur, ne de gündüz. Uykunun en güzel yerinde görülen rüyalar gibidir, bitmesin istenen, anlatılamayan tatlı bir huzurla doludur. Toprağına tek damla kan düşmemiştir. Ne zafer çığlıkları, ne feryatlar, ne de ağıtlar duyulmuştur. Acıya ve sevince yabancı bu yerde müzik yok. Sanat, sanatçı yok. Aşk da yok, sızısı da. Toplumsallaşma, yalnızlık, aldatma, yalan, ihtiras, suç, hiçbiri yok.

Adam, var oluşla yeni tanışan gözlerini gezdiriyor bu doğada. Yalın ayaklarına çimenler değiyor. Adları konmamış sayısız bitki, neşeli bir konukseverlikle karşılıyorlar aralarına yeni katılanı. Dev gövdeli ağaçların dallarında yapraklar yele gereksinmeden salınıyor. Işığın bir tınısı var, ışık hiçbir yerden gelmiyor, her nesnenin özünde aydınlık ve renk. Akarsu işlenmiş elmas kadar göz alıcı, her zerresinde bin bir renkli yansımalar. İşte burası, istemeden koparıldığımız, hatırlamadan özlediğimiz o yer.

Adam, soyundan ve soyunun başına geleceklerden habersiz, gözleriyle, teniyle, burnuyla tanışıyor. Mutlu değil, mutsuz değil, huzurlu ya da huzursuz değil. Hepsinin yabancısı. Nereden geliyorsa biraz merak var yalnızca. Ne elindekinin değerini biliyor ne yitirmekten korkuyor. Uzak durması gerektiğini sezdiği ağaçta gözü. Ötesinde duruyor, dalları kucak gibi açılmış, sanki çağırıyor. Yaklaşıyor Adam. Başının hemen yukarısında, dallar ikramda bulunuyor, meyve sunuyorlar. Meyvelerden bir tanesi hepsinden çekici. Meyveyle Adam bakışıyorlar, sözcüksüz konuşuyorlar.

Adam, meyveye uzanıyor. Daldan koparken bir "eş…", bir soluk veriş işitiliyor belli belirsiz, bir fısıltı "yoksa zalimlerden olursun". Etrafında bakınıyor, ondan yüz çevirmiş nesneler soluyor. Dalından kopan meyve renk değiştirmiş. Meyveyi yüzüne iyice yaklaştırıyor, kokusunu duyuyor. Koku tüm bedenini hareketlendiriyor. Karnında hissediyor en çok, kasılma, gevşeme, dalgalanma. Parmak uçlarıyla yüzeyini yokluyor. Alnında, yanaklarında ve dudaklarında gezdiriyor. En çok dudaklarında hissediyor meyvenin tenini. Karnındaki hareketlenme daha artıyor. Dudaklarını aralıyor, ortaya çıkan dişleri meyvenin etine geçiyor. Ağzın içine fışkıran su, kurbanın son çırpınışı, vahşi hayvan hırıltısı, derin bir *ah* karışımı… Dişler, parçayı meyveden tamamen koparıyor. Damağa yayılan tat beynine kurşun gibi çarpıyor, papillalar kudurmuş, memeye saldıran aç bebekler gibiler. Adam'ın vücudu sarsılıyor, soluk alıp verişi hızlanıyor. Titriyor. Bu, yaşadığı ilk sarhoşluk.

Kopan parça ağzında dolaşıyor, oluşa gelmemiş geçmişi anlatıyor. Toprağa düşen tohum şimdi Adem, toprakla kucaklaşan, toprakta çatlayan, toprağı yaran. Kanında dolaşan ağacın büyüyen dalları. Sonra elinde tuttuğu ısırılmış elmanın görüntüsü tekrar geri geliyor. Kopan boşluktan küçücük iki kara nokta ona bakıyor. Adam, o yaratıkla göz göze gelir gelmez meyveyi elinden atıyor.

Karnından feryatlar yükseliyor, kopan parçayı isteyen mide çığlıklar atıyor. Dişleriyle birkaç kez eziyor parçayı, dilinin yardımıyla boğazına yaklaştırıyor, gitmeyince parmağıyla iteliyor. Hıçkırık, göğüs kafesinden kurtulmak isteyen hava, sulanan gözler, birden boşanan ter… Parça mideye inemiyor, yolun başında sıkışıyor. Elleriyle boğazını tutuyor, sıkıyor kurtulamıyor. İstemiyor meyveyi artık, geri vermeye çalışıyor. Önce dizlerinin üstüne çöküyor, sonra yana devriliyor.

Yerde bir süre daha yuvarlanıyor, debeleniyor, gücü tükeniyor. Kıpırtısız kalıyor.

Şaşkın, donuk gözleri göğe dikili, ötesinde bir parçası ısırılmış, renklerini tümden yitirmiş meyve, onun da ötesinde kollarını kucak gibi açmış bekleyen ağaç…

Gökten üç elma düşüyor.

Ne gören oluyor, ne alan.

Rüya Ormanı

Rüya Ormanı, hangi faninin düşünden geçtiğini umursamadan, içinde barındırdıklarıyla tek bir vücutmuşçasına solumaktaydı. Her hücresi uyumla çalışırken, sakinleri arasında birbirini tanıyan pek azdı. Daha önce tanışmış olanlar da ayrıldıkları anda, bir göz kırpması kadar sürede birbirlerini unuturlardı. Bu ormanın sakinleri sürekli biçim ve karakter değiştirirdi. Hammaddesi düş olanın özü, bizim gerçekliğimizden de oynak oluyor demek ki. Yine de sanmayın Rüya Ormanı'nın adresi yok. Sadece tarif etmeye yetecek sözcüklerden yoksunuz. Anlatan bulsa da o sözcükleri, anlayanın lisanı anlamaya yeter mi? Bir oyunun içinden çekip çıkardık öykümüzü, dilimiz döndüğünce söyleyelim. Bu ormanın içinden mi geçilirdi, yoksa orman mı içinizden geçerdi? Orman mı bizim içimizdeydi, biz mi ormanın içindeydik?

Ulubilge, ormanın derinliklerinde bir yerde bağdaş kurmuş, *tefekküre* dalmıştı. "Evrenin bilgisi… Evrenin bilgisi…" diye içinden tekrarlamaktaydı. Öylesine derinlerdeydi ki kapalı gözlerinin önünde renkli helezonlar dans etmekteydi.

O sırada nereden geldiği belli olmayan Gençbirkız belirdi. Ulubilge'nin karşısına oturdu. Gençbirkız'ın varlığını hisseden, daha doğrusu kıkırdamasını duyan Ulubilge gözlerini açtı, helezonları ortadan kayboldu. Gençbirkız, konuştu; *ben doğru ile yanlışı, eğri ile büğrüyü seçemiyorum. Sen bilge bir kişiye benziyorsun, bana yardımcı ol,* dedi. Ulubilge, mütebessim bir ifade ile genç kızı bir süre süzdü. Sonra, *kızım sen azmışsın, sana koca lazım. Seni ancak koca paklar,* dedi. Bunu duyan kız, kıpkırmızı kesildi. Durdu düşündü, düşündü durdu. Sonra bilgenin yanına oturup onun gibi meditasyon yapmaya başladı.

Böylelikle, tefekkür içerisindeyken ona da kendi helezonları göründü. Uulubilge *evrenin bilgisi… evrenin bilgisi…* derken, Gençbirkız da *koca… koca…* diyordu.

Bir süre sonra, nereden geldiği anlaşılmayan, İkibüklümbirihtiyar beliriverdi. Tefekküre dalmış o iki insanın yüzündeki huzur sinirlerini bozmuş olmalı ki, ters bir biçimde seslendi onlara. *Ne yapıyorsunuz burada siz edepsizler?* Ulubilge ve Gençbirkız sesi duyunca gözlerini açtılar, helezonlar kayboldu, ihtiyar adama doğru baktılar. İkibüklümbirihtiyar, bilgenin gözlerindeki anlam yüklü bakışlardan etkilendi. Ona, *sen bilge bir kişiye benziyorsun, bana gençliği sırrını söyle* dedi. Ulubilge, mütebessim bakışlarla ihtiyarı süzdü. *Bunca zaman saçma sapan harcamışsın ömrünü. Yeniden genç olsan yine aynı biçimde harcayacaksın. Otur oturduğun yerde, geber vaktinde,* dedi. Bunu duyan ihtiyar, kıpkırmızı kesildi. Durdu düşündü, düşündü durdu. O da bilgenin öteki yanında yerini aldı. Üçü birden meditasyona yaptılar, her birinin gözünün önünde helezonlar uçuşmaya başladı. Uulubilge *evrenin bilgisi… evrenin bilgisi…* derken, Gençbirkız *koca… koca…* İkibüklümbirihtiyar da *gençlik… gençlik…* diyordu.

Bir süre sonra, ormanın yerlilerinden bir kaplumbağa, ağır adımlarla yanlarına geldi. Kaplumbağa, ne yaptıklarına anlam veremediği bu üç yaratığı bir süre şaşkınlıkla izledi. Dayanamayıp seslendi, *ne yapıyorsunuz burada siz dengesizler?* Helezonlar kayboldu, hepsi kaplumbağaya döndüler. Ulubilge ile bakışan Kaplumbağa, daha önce hiç hissetmediği bir duyguya kapıldı. *Sen bilge bir kişiye benziyorsun, ben de sizler gibi insan olmak istiyorum, bana bunun yolunu göster,* dedi. Ulubilge, mütebessim bakışlarla kaplumbağayı süzdü ve *bana bak hayvan oğlu hayvan! Aslında aramızda bir fark yok. Sen, ben, bu or-*

man, aslında biriz. Olmak istemek, ne olduğunu bilmemektir. Ne olduğunu bilmemekse hayvanlığın daniskasıdır, dedi. Kaplumbağa aldığı yanıt yüzünden kızardı, kızardı pancar gibi oldu. Birden toprağa kök saldı ve şeker pancarına dönüştü. Ulubilge, Gençbirkız ve İkibüklümbirihtiyar birbirlerine baktılar. Sonra atılıp bitkideki pancarları koparıp yemeye başladılar. Bilge, karnını ovuşturarak seslendi; *işte şimdi insana dönüşüyorsun, dilediğin oldu.*

Pancarı yiyen İkibüklümbirihtiyar o saat gençleşiverdi. Ulubilge, pancarın son parçasını yutarken aklından geçen düşünce konuşma baloncuğuna doldu, okunur oldu. *Meditasyon meditasyon nereye kadar? Evrenin bilgisi karın mı doyuruyor? Evde yemek pişmiyor, çamaşırlar yıkanmıyor olacak iş mi? Hem artık çoluk çocuğa karışma vakti geldi de geçiyor. En iyisi şu kızla evleneyim*, yazıyordu baloncukta. Bu sayede kızın da dileği gerçekleşmiş oldu.

Böylece Rüya Ormanı, gerçekleşen dileklerin yaydığı tatlı enerjiyle, günün son saatlerinde, huzurlu bir uykuya daldı.

Gökten üç elma düştü.

Kimsenin başına denk gelmedi.

orta beyin

Şairin Sırrı

"Kimseden bir fayda ummam ben, dilenmem kol kanat,
Kendi boşluk, kendi gökkubbemde kendim gezginim.
Bir eğik baş boyunduruktan ağırdır boynuma;
Fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür bir şairim."
Tevfik Fikret

O yıllarda biri bunu yüzüme vursaydı kızar, bozulurdum; okul hayatım boyunca kafama doldurulmuş ıvır zıvırın dışında neredeyse tümüyle bilgisizdim. Her genç gibi ben de bilinmesi gereken ne varsa kafamda sanıyordum. Hikmet'i ilk tanıdığımda liseden yeni mezun olmuştum, o ise orta yaşa yakındı.

Mesleğini sorulduğunda *şairim* derdi. Mahallemizin bakkalıydı. Önüme serdiği sayfalar dolusu şiire sanki başka dilde yazılmışlar gibi bakardım. Yazılanın çizilenin bir biçimde kalıcılaştığı şu internet ortamında tek satırının bulunmayışına yanıyorum. Hiç bilinmeden yaşadı ve hiç bilinmeden silindi gitti. Bense o sayfalardan bir tanesini olsun çalmadığıma, gizli gizli kopyasını çıkarmadığıma, hiç yoksa aklımda tutmadığıma, acısını tenimde hissedercesine yanıyorum.

Kameralardan çok korkarım, görüntü vermek kabusumdur. Fotoğraflarda yüzümde, beklemediği anda avcıyla karşılaşmış yabani hayvan ifadesi vardır hep. Bir biçimde yakalandığım birkaç video görüntüsünde kapana kısılmış yabani gibi çıkmışım. Korkumu dehşet düzeyine çıkartan video sitelerinde gördüğüm sayısız rezillikler. Bir sözü vardı Hikmet'in, çok severim; "*sanat kusmaktır, hacetini görmek değil*". Önce karşı çıkmıştım, düşündükçe anladım. Kusmak, bedenin bir tepkisi, normal durumlarda gerçekleşmiyor, zorlayıcı. Diğeriyse her gün gerçekleştirilen, sıradan bir eylem, besin sindiriliyor ve dışarı atılı-

yor. Hoş bir benzetme değil biliyorum fakat bu benzetmeyi ihtiyacım olduğu için kullanıyorum. Renkli ekranlarda, televizyonlarda, monitörlerde en çok hacetini görenlere rastladığımdan. Sanki insanlık karasinek, gidip gidip dışkıya konuyor. "Çoğunluk" bayılır bu buram buram kokan ürünlere. En çok öykünülen, en çok koku saçanıdır. Kötüyü taklit etmeye çalışanların çıkardığıysa yine aynıdır.

Elimden geldiğince yumuşatarak, filtreleyerek, elekten geçirerek anlatmaya çalışıyorum. Yoksa sanal ortamda gördüğüm tablo, Marquis de Sade'in kurgularından daha açık saçık, Marilyn Manson'ın liriklerinden daha kara, Trt Çocuk Korosu şarkılarından daha uyduruk. Abartıyor muyum sanıyorsunuz. İspatlamak hiç zor değil. Birkaç dakikalık aramayla, video paylaşım sitelerinde, içeriğinde sadece küfür bulunan onlarca video bulabilirsiniz. Aynı sürede, izlerken bile utanacağınız sayısız videoya ulaşırsınız. İşte bunlar korkumu perçinlemiştir.

En çok çocuklara, gençlere acıyorum. Sanıyorlar ki büyümeyecekler. Kendilerine dışarıdan bakma olanağı veren aygıtlar bile akıllarını başlarına getirmiyor. Kamera önünde yaptıkları saçmalıklardan gün gelip utanacaklarını hiç hesap etmiyorlar. Yaptıkları, tüm dünyanın ulaşabileceği bir düzlemde sergilendiği için, ömür boyu peşlerinden gölge gibi gelebilir. Üniversiteye gidecek, biri mutlaka soracak; "sen şu videodaki çocuk değil misin?" Mezun olacak, iş başvurusunda veya işe başlarsa arkadaşlarınca sorulacak; "sen şu videodaki çocuk değil miydin?" Çocukları, torunları dahi sorabilir. Kimse sormasa bile, sanal ortama yüklenmiş o soytarılıkların başkaları tarafından görüleceği kaygısı hep olacak. Gençliğin cehaletiyle yapılan sıradan, küçücük bir

eylem, yüzdeki derin bıçak yarası gibi ömür boyu taşınacak. Ne uğruna? *Birileri izlesin, birileri farkıma varsın* diyebilmek için mi?

Çocukluğum ve ilk gençliğimde şimdiki teknolojinin olmayışına, gaflete düşüp kaçmakla kurtulamayacağım bir aptallık yapmadığıma şükürler ediyorum. En azından bizim geçmişimizin ahmaklıkları, kendimizin ve birkaç tanığın belleği dışında bir yerde kayıtlı değil. Onlara da hiçbir yabancı göz değmiyor. Bu ara girişi yapmamın nedeni, kendi gençliğimi ve gençliğimin kahramanını konu etmemden. Ben anlatmasam o zamana dair herhangi bir sahne bilinemez.

Hikmet, hem mahallemizin bakkalı, hem de komşumuzdu. Mahallemizin önceki bakkalı, 80 darbesi öncesinde vurulmuştu. Karısı, çocuklarıyla birlikte dükkanı devredip İstanbul'dan taşınmıştı. O yıllarda bebek sayılacak bir yaşta olduğumdan, bildiklerim sadece anlatılanlardan oluşuyor. Bakkalı devralan Hikmet'in babasıydı. Hikmet'le dostluğumuzun başlaması için o devrin üzerinden on beş sene daha geçmesi gerekecekti.

Mahallemizde elini bile tutmadığım bir *sevgilim* vardı, lise ikinci sınıftaydı, muhabbetimiz bakışmadan öteye geçmemişti. Sokağımız, sakinlerinin çoğunun kafası gibi dar ve küçüktü. Çocukluk çağını geçmiş farklı cinsiyette iki genç ateşle barut sayılırdı. Dünyalar o kadar küçüktü ki kafalardaki sorular sadece yakın çevrede olan bitenle ilgiliydi. Bütün dünyayı ağ gibi saran "şeytan gözü" kameralar henüz yoktu. Onun yerine, meraklı yaratıkların duyu organlarıyla kuşatılmıştık. Perde, kapı arkalarında gözler eksik olmazdı. Fahri istihbarat ajanları, yakaladıklarını anında sorguya çekerlerdi. İlk soru *nasılsın* değil, *nereye* olurdu. Havadan sudan birkaç kırık dökük cümle, yeni sorular için zeminlik yapmaktan başka işe yaramazdı. Herkesin birbi-

rini merak ettiği, ama asla umursamadığı bu yapışkan evrende, okulla ev arasında uçup duran bir serçeyle yakınlaşmak mümkün müydü? Sevgilimin ailesinin dayak atmaktan da çekinmediğini biliyordum. Bu yüzden bizim ilişkimiz, karşılaştığımızda kalp çarpışı kadar süreyle bakışmaktı. En ufak bir kuşku, annesi ve babasından ayrı ayrı dayak yemesine, hayatının daha fazla kısıtlanmasına neden olabilirdi.

Sevgilime ulaşmak için bir çözüm buldum: O zaman için bile demode sayılacak bir iletişim yolu olan mektup. Düşününce şimdi bile utanırım. Ayrıntılarını pek hatırlamıyorum. Onu ne kadar çok sevdiğimi, görünce neler hissettiğimi, onunla ilgili gelecek planlarımı yazdım. Tek sayfalık mektubun arkasına da hece ölçüsünde bir aşk şiiri karaladım. O mektubu yazmak, neredeyse yarım günümü almıştı. Ölçü tutsun diye, ömrümde o güne kadar hiç kullanmadığım kelimeleri sözlükten bulup çıkarmıştım. Mektubun onu sevindireceği, havalara uçuracağını sanıyordum. Belki o da bana gizli bir mektup yazacaktı.

Mektubu zarfa koydum, başka birinin eline geçme olasılığına karşı sevgilimin okuldan çıkışına yakın bir saatte posta kutularına attım. Bakkalın önünde oturup bekledim. Sokakta göründüğünde kalbimde davullar çalıyordu, kulaklarım zonkluyordu. Apartmana girmeden bir saniyeliğine bakıştık. Oturduğum yerden apartmanın içini görebiliyordum, posta kutusunu açıp zarfı aldığını, şöyle bir bakıp merdivenlere yöneldiğini gördüm. Ben de hiç beklemeden eve döndüm. Ondan sonrası felaketti.

Kızcağız mektubu okur okumaz korkup annesine vermiş. Mektuba imza atmamıştım, sadece ismimin baş harflerini koymuştum, o kadarı da beni ele vermeye yeterdi. Aradan henüz bir saat bile geçmemişti kapımız çalındı. Dışarıdan hararetli konuşmalar geliyordu. Tam odam-

dan çıkacaktım ki meseleyi anladım. Anlar anlamaz da çöktüm, dünyam da üstüme… Bağrışmalar kesildi, kapı çarpıldı. İçeri dalan annemin sözleri dolu gibi üstüme yağdı. Bense küçük bir sarsıntıda yıkılmış bir binanın müteahhidi gibi sus pus duruyordum. Boğazıma bir yumru oturmuştu. Annemin fırtınası dindikten, kendi başıma kaldıktan sonra sessiz sessiz ağladım. En çok kalbimin kırılmasına, ele verilişime...

Çok büyütülmedi, babalarımız meseleye hiç karışmadılar. Sadece babam, boş kalmanın, daha fazla hayal kurmama, hayal kurmanın da bana yaramadığını düşünüp, olayın haftasında beni bir akrabamızın yanında çalışmaya gönderdi. Olay büyümedi ama mahallede duyuldu. Kahroluyordum, tünel kazsaydım da sokağımızdan öyle geçseydim! İşte o mektup, Hikmet'le birbirimizi daha yakından tanımamız için bahane oldu. Bir gün bakkala girdiğimde, beni utandırmamak için özenle ayarladığı ses tonuyla "ben de şiir yazarım" dedi. Konuşmadan yüzüne baktım, "ama aşk şiiri yazmam, biraz felsefidir şiirlerim" diye sürdürdü. Kitap okuyup okumadığımı sordu. Okumuyordum, "bazen" dedim. Okul kitapları dışında kitaba el sürmüşlüğüm yoktu. Evimizde gazetelerin verdiği dört-beş döküntü dışında kitap yoktu. Bizim için ihtiyaç duyulan bir nesne değildi kitap. Genelde babası duruyordu tezgâhta, Hikmet ise daha çok hafta sonları. Hafta içi Beyazıt'ta kitap satıyormuş. "Akşam uğra, sana kitap vereyim" dedi. Çok istekli olmasam da nezaketen kabul ettim.

Sırf sözümde durmuş olmak için gittim evlerine. Odasına buyur etti, her yer kitap doluydu. Duvarlar tavana kadar raflarla kaplıydı. Tıka basa raflar da yetmemiş masa, masanın altı, yer hep kitaptı. O an Hikmet gözüme bambaşka bir canlıymış gibi görünmüştü. Odasında

çekyat, masa, sandalye, kitaplık dışında eşya yoktu. "Abi hepsini okudun mu bunların?" diye sordum, güldü. "Çoğunu okudum. Bazıları okumaya fırsat bulmadan satılıyor, yenisi de gelmiyor. Bazıları da okunmaya değer olmuyor ama çok satıldığı için alıyorum." Okuldan, şiirden, romandan, havadan sudan konuştuk bir süre. *Otomatik Portakal* isminde bir kitap tutuşturdu elime, "çevirisi iyidir" dedi. Teşekkür ettim, izin isteyip kalktım.

Bir hafta boyunca odamda istenmeyen misafir gibi durdu o kitap. Merak edip kapağını bile açmadım. Bir hafta sonu akşamı, uzanmış miskin miskin televizyon izlerken elektrik kesildi. Bu kesintiler, önceki senelere göre seyrelse de bizim için alışılmadık değildi. O yüzden gaz lambamız bir köşede göreve hazır beklerdi. Kesinti uzayınca, vakit geçsin diye kitabı alıp gaz lambasının yanına sokuldum. Sevmiştim romanı, elektrik geldi, uykuya yenilene kadar okudum. Sabah işe giderken yanıma aldım, otobüste sürdürdüm. İşte fırsat buldukça okudum ve ikinci günde kitabı bitirdim.

Teşekkür ederek kitabı geri verdim. Başka kitap isteyip istemediğimi sorduğunda, bu defa gönüllü olarak, "olur" dedim. Böylece, akıp giden yaşantıda pek az insanın varlığından haberdar olduğu, yepyeni bir dünyanın içine giriverdim. Tahsil hayatımda tatmadığım bir duyguyla, öğrenmenin sevinciyle, tanıştım. Her okuduğum kitap başka kitapları çağırıyordu. Kendi kitaplığımı oluşturmaya başladım. Hikmet sayesinde kitapları indirimli alabiliyordum. Maaşımın neredeyse yarısı kitaplara gider olmuştu.

Hikmet, not tutmamı önerdi. Sadece okumanın yeterli olmadığını söyledi, kendi cümlelerimi kurmaya çalışmalıydım. Okumakla kalırsam, *pasif alıcı* durumunda kalacağımı söyledi. Okuduklarımla ilgili notlar

tutmalıydım, düşüncelerimi yazmalıydım. Okur ve yazarlığın, ikisi bir aradayken, kafanın gelişmesine katkı sağladığını iddia ediyordu. Dediğinin bugün de doğru olduğuna inanıyorum.

Hikmet'le tartışırdık. Bu tartışmalar, en az okumak kadar keyif veriyordu. Farklı düşündüğüm oluyordu ama birikime ve güçlü ikna yeteneğine yenik düşüyor, iddiamı sonuna kadar götüremiyordum. Sohbetlerimiz bana başka bir gerçeği gösterdi. Çevremde kimse, kimseyi gerçekten dinlemiyordu, herkesin derdi dinletmekti. Hele hele kafasında bir takım fikirlerin filizlendiği, yavaş yavaş dünya görüşünü belirleyen bir gence hiç katlanamıyorlardı. Sadece öğüt duyuyordum; ne biliyorsam yanlıştı, ileride değişecekti. Hikmet, en gülünç düşüncelerimi bile sakince, sabırla dinliyordu. Kimi zaman gidilecek farklı yollara işaret ediyor, kimi zaman da sorularla beni bilmediklerimin çölünde yalnız bırakıyordu. Kuşku duymayı öğreniyordum, haklılığın başkalarının üstüne sallanacak kılıç olmadığını öğreniyordum. Tabi yaşımın gereği, edindiklerime dayanarak yaşıtlarıma biraz yukarıdan baktığım oluyordu.

Hikmet'in şiirlerinden hiçbir anlam çıkaramıyordum. Melodisi hoşuma giden, yabancı dilde dinlediğim şarkılar gibiydi. Beste yapıyordu. Sözcükleri parçalara ayırıyor, başka sözcüklerle birleştiriyor, bildiğim tüm yapıları yıkıyordu.

Yazarken pek yanına sokulamazdım, dünyayla iletişimi tamamen kesilirdi. Suratı asılırdı, yürümek için pek az alan bulunan odasını adımlar, durup uzun süre boşluğa bakar, sonra masasına döner birkaç sözcük yazar, yine döner dolaşırdı. Bu tuhaf hareketleri sayısız kereler tekrarlardı. Kelimelerle kavgaya tutuşan, boğuşan bir deliydi yazarken. Sadece bir kelimenin peşine saatlerce takıldığı oluyor, kitap üstüne

kitap açıyor, odasını büsbütün dağıtıyordu. Üretmek için çırpınmaya başladığında sessizce odasından çıkar, işiyle baş başa bırakırdım.

Neden şiirlerini anlamadığımı sormuştum. *Anlayacaksın* demişti, *soyut düşünmeyi öğrendikçe daha iyi anlayacaksın. Nasıl konuştukça birbirimizi daha iyi anlıyorsak, sen de okudukça anlayacaksın. Ama size sanatı öğretmiyorlar, okullarda sanata tecavüz ediyorlar*, demişti. İncecik bir kitap çıkardı. *Bak şuna, çıkalı bir yıl olmuş. Belki yüz tane bile satmamıştır. Soralım edebiyat öğretmenlerine, bir tanesi bile adını duymamıştır. Size edebiyatçı diye okuttuklarının çoğunu cebinden çıkarır. Kaç kişi tanıyor? Lağım kokuyor okul kitapları. Aralarındaki birkaç güzellik de o kokular arasında kaynayıp gidiyor.*

Koku düşüncesi kafama çakılıp kalmıştı. Kitapların genellikle ilk cümlelerinden itibaren kokularını vermeye başladıklarını keşfettim.

Vasat bir puanla İstanbul dışında bir üniversiteyi tutturmuştum. Gitmekte istekli değildim, kendi üniversiteme komşuydum ne de olsa. Evden ayrılmaya cesaret edemeyecek kadar ana kuzusuydum. Bir yanım evden uzak özgürlüğü isterken, bir yanım korkuyordu. Babamın ısrarlı teşvikleri seçme şansı bırakmadı. Hikmet de fırsatı değerlendirmemi öneriyordu, *kabuğumu kırma*mın zamanı gelmişti. Bu daracık sokakta sıkışıp kalmamı istemiyordu. Yeni çevre, yeni deneyimler, gözlemlenecek yepyeni alanlar demekti.

Gittiğime pişman olmadım, üniversitede öğrendiklerimi "hiç"ten saysam da anımsanmaya değer güzel zamanlarım oldu, güzel dostluklar kurdum. Tatillerde yine görüşüyorduk Hikmet'le ama giderek daha içine döndüğünü hissediyordum. Her gelişimde odasındaki notlar giderek, düzensizce artıyordu. Pek az konuşabiliyorduk. Gittiğimde ya

uyuyor ya da çalışıyor buluyordum. Konuşmalarını da yazdıklarını da eskisinden daha az anlıyordum.

Son görüşmemizdi. Tatil bitişi okula dönmeden önce, vedalaşmak için ziyaretine gittim. Sohbetimiz upuzun bir sessizlikti. Sorduğum soruları yanıtsız bıraktı. Sessizliğin yarattığı boşluğu doldurmak için kitaplara göz atıyordum. O ise gözlerini yerde bir noktaya dikmiş, öylece duruyordu. Sonra sessizliğini bozdu, *sırlar* dedi. Ne sırrı olduğunu sorduğumda, *dilim değil ancak elim söylüyor* cevabını verdi, *rafta duran bir kitabın sırtına bakarak içeriğini ne kadar anlayabilirsen, söylediğimi de ancak o kadar anlayabilirsin.* Darmadağınık odasını gösterip *belli ki sırlar seni hiçbir yere götürmüyor,* dedim. Yine yanıt vermedi. Kabalık etmiştim ama özür dileyemedim. Hoşça kal deyip odadan çıktım. Kapıyı kapatırken *gidecek yer yok* diye seslendi. Yıllar geçmesine rağmen dünmüş gibi hatırlarım. Her hatırlayışımda da cevabını bilmediğim, bilemeyeceğim sayısız soruyla boğuşurum.

Üniversitedeki son senemde Hikmet'in kaybolduğunu duydum. Kimse nerede olduğunu, nereye gittiğini bilmiyordu. Eşyası yerinde durduğu için başına kötü bir iş geldiği düşünülüyordu. Babası döneceğine dair umudunu yitirince, tüm kitapları, notları sobada yakmış. Bunu duymak, Hikmet'in ortadan kaybolmasından daha çok sarsmıştı beni, yapılan cinayetten farksızdı. Hikmet neredeydi, başına ne geldi hiç öğrenilemedi. Yine de ortada deliliğin sınırlarını zorlayan bir kafanın ürünleri gözünü kırpmadan küle çeviren bir katil vardı.

Belki onu genç kafamda abartmıştım, anlaşılmazlığını fazla göklere çıkartmıştım. Şimdi olduğum yaşla bakma şansım olmadığı için kestiremiyorum. Ya da kim bilir, devrelerimin yanmayışını onu anlamayışıma borçluyumdur. Hem dahi hem deli, sadece deli, sadece dahi… han-

gisiydi, yanıtlayamasam da karşılaştığım en bilge insandı. Bir kat uykumdan onun sayesinde uyandım, gözümü açtım. Hikmet, anılarımda yaşayan sırrın adı, kahraman sıfatını hak eden insan.

Avm kitapçılarında, televizyonlarda, internet ortamında her yaptığını "beğen"imize sunanları gördükçe, rüya gibi görünüp kaybolan Hikmet'i düşünürüm. Tanrı, nadide eserleri kendine saklayan bir sanatsever olmalı. Bu Mutlak Sanatsever, güzelin peşine düşmeyenin, güzel için emek harcamayanın ruhunu, çöple ve bokla beslenmeye mahkum ediyor olmalı.

Sarhoş'un Öyküsü

Müşterileri kadar eski, müşterileri kadar sefil bir meyhaneden içeri giriyoruz. *Meyhane* diyoruz ama en çok rakı tüketiliyor burada. Bira içilir ama şaraba yüz veren pek çıkmaz. Baştan savma bir dekoru var, müdavimleri hiç umursamazlar. Son demini yaşayan sevgili gibi görüp evlerindeymişçesine alışkınlar. Kasaba meydanında köşe başını tutmuş, geçkin, çökmüş bir kadın sanki.

Kraft kağıtlar masa örtüsü olmuş, yerlerini beğenmemişçesine bir köşeden kaçmaya çalışıyor, eğri, orantısız, kabarık duruyorlar. Tahta-metal karışımı sandalyelerin çirkinliği ucuz kılıflarla gizlenmiş. Her an yıkılacakmış gibi duran, oturulduğunda son nefesini verir gibi sesler çıkaran sandalyeler, oturanı temkinli davranmaya itiyor. Pencereleri örten eprimiş perdeler, içeriye dışarıyı, dışarıya içeriyi göstermiyor. Her pencerenin perdesi ayrı telden çalıyor, kumaşları da desenleri de farklı. Tavanı tutan üç ince sütun, ahşap kaplı. Adam boyunun biraz yukarısında kalan, sütunu çevreleyen raflarda, peçete paketleri dizili ki estetiğin umursanmadığı, işlevselliğe önem verildiği buradan kolaylıkla anlaşılıyor. Süse tümüyle düşman olduklarını söylersek haksızlık ederiz. Meyhanenin çeşitli yerlerine, güzelleştirmekten çok, daha da çirkinleştiren, soluk, plastik çiçekler konmuş. Tuvaletle mutfak komşu. İkisinin girişini tahta paravan ayırıyor. Tuvalet tarafındaki paravanın önünde âmâ bir piyanist, orgun kayıtlı, boğucu ritimleriyle, çiğ notalarla hem çalıyor hem söylüyor. Orta sınıf bir meyhanenin karikatürü diyebileceğimiz bu yerde aradığımız kişiyi buluyoruz: Ziya.

Afiyet olsun Ziya! Görmeniz için biraz tarif edeyim, o bizi göremez, duyamaz. Ellili yaşlarında. Bir zamanlar kömür karası olan saçlarına kırlar neredeyse eşit dağılmış. Darmadağınık hatta yoluk görünseler de gençlerinki kadar gürler. Derin kırışıklarla dolu alnı, bu yüzden dar. Kalkık kaşlar alnı daha kapatırken, yüze şaşkın bir ifade veriyor. Yarı kapalı şişkin göz kapaklarının altında, alkolün etkisine rağmen hala baktığı yeri eritecek keskinlikte açık mavi gözler yer alıyor. Büyük gözaltı torbaları ise sanki daha yaşlı birine aitler. Burnu hafif şiş. Kocaman açılmış burun delikleri altında bıyık yok ama değirmi yüzünde en azından on günlük sakal var.

Ziya, önünde beyaz peynir ve rakı, sağ dirseğini masaya dayamış, başını da sağ yumruğuna, ağzı açık, dalgın dalgın piyaniste doğru bakıyor. Kafasının uzaklarda olduğu belli. Komi, sormadan boşalmış olan 35'lik şişeyi götürüp yenisini getiriyor. Ziya doğrulup kadehinde kalan rakıyı bir dikişte içiyor, yeni şişeden yine dolduruyor. Peynire hiç dokunmuyor.

Yeni gelenler mutlaka Ziya'ya selam veriyor, yaşlarını ve zekalarını gizleyen bir sululukla. Ziya ise göz ucuyla bakıp kafa sallamakla yetiniyor. Kimseyle ilgilenmiyor, kimseyle konuşmuyor. Dünyanın ve zamanın sabit noktasıymış gibi duruyor. Meyhanenin müşterisi değil de eşyası sanki. Sadece içkisine yönelirken kımıldıyor.

Bir Roman, piyanistin yanına gidiyor, kulağına eğiliyor. Piyanist "Söyleyemem Derdimi" şarkısını çalmaya başlıyor. Roman'ın güçlü sesi duvarları sarsıyor. Masalardan alkışlar, *helal*ler… Ziya da dudaklarını hafifçe kıpırdatarak şarkıya eşlik ediyor. Kadehinden kocaman bir yudum alıyor.

Gece yarısı oldu, sesler kesiliyor, piyanist çekiliyor. Son müşterilerin ardından Ziya da kalkıyor. Belli etmemeye çalışsa da sendeliyor. Etrafı toplayan komiler birbirleriyle işaretleşip gülüşüyorlar. Biri arkasından sesleniyor, "hayırlı geceler Ziya abi!". Eşikte, arkasını dönmeden elini kaldırıp sallıyor, yanıt yerine. Onunla birlikte biz de çıkıyoruz.

Dışarı çıkınca kafasını kaldırıp baygın gözlerle geceye bakıyor. Yelde sallanan dal gibi. Ağız bir karış açık, derin bir nefes alıyor, gideceği yöne doğru şöyle bir bakıp yalpalayarak yürümeye başlıyor. Peşindeyiz. O evine varana kadar biz de sohbetimizi sürdürelim.

Alkol kendi başına sessizdir, sakindir. Taşkınlık yapmaz, duygusallaşmaz, saçmalamaz. Ne zaman insanla buluşur, dönüşür. Neden insan değil de alkol. Çünkü insanın canavarlaşması için alkol şart değildir. İnsan, alkol olmadan da her türlü taşkınlığı, saçmalığı yapabilir. Bu kimyasal hiçbir büyük felakette, trajedide başrolü oynamaz. Hatta rolünün figüranlıktan öteye geçtiği de pek görülmemiştir. Bütün kötülüklerin anası içki değil, insandır.

Ne zamandır peşindeyiz Ziya'nın, bir yanlışını görmedik. Belki de yanlış kotasını çoktan doldurmuştur. Evine vardığımızda gördüğü tepkiden, alkol mü onun içinde o mu alkolün içinde, anlayacağız. Böylesi eski alışkanlıklar güler yüzle karşılanmaz. Ziya, boynuna tasma takmışlar da çekiştiriyorlarmış gibi kafası önde, tabanlarını bize göstere göstere yürüyor.

Sonunda bir sokağına giriyoruz. Ziya, sokak ortasında durup bir apartmana bakıyor. Binanın hiçbir katında ışık yanmıyor. Cebinden anahtarları çıkarıyor, birini seçiyor, sanki bu mesafeden sokacakmış

gibi nişan alıyor ve apartmanın kapı kilidine yöneliyor. İki elinin yardımıyla fazla uğraşmadan kapıyı açıyor. İçeri giriyor ve korkuluklara tutuna tutuna merdivenleri tırmanıyor. İki merdiven çıkmışken, elinde tuttuğu anahtarlar merdiven boşluğundan düşüyor. Aşağıya bakıyor, kararsızlık yaşıyor, ama inmiyor. Tam kapıya varmışken ne aksilik! Yumruğuyla, uzun aralıklar vererek kapıya vuruyor, zile basmıyor. Açan yok. Duvara yaslanarak, döne yuvarlana iniyor basamakları. Anahtarı düştüğü yerden alıp tekrar yukarı çıkıyor. Alkolün etkisi artmış belli, kafasını tutamıyor. Anahtarı deliğe sokuyor, kilit dönmüyor. Anahtara bakıyor, doğru mu diye, tekrar deniyor, olmuyor. Anlaşılan kapı içeriden kilitli ve anahtar da kilidin üzerinde. Bu defa çaresiz, zile basıyor, istemeden uzun uzun çalıyor. Nevrastenik kuş sesi gecenin sessizliğini paramparça ediyor. İçeriden ayak sesleri, kilidin dönmesi, kapı aralanıyor. Açılan kapıdan fırlayan bir kadın, Ziya'nın üstüne atlıyor. Kadın bir yandan vuruyor, bir yandan da bağırmamaya özen göstererek söyleniyor: "Allah'ın.. belası.. herif… Madem,, evinin yolunu şimdiye.. kadar, bulamadın," Ziya itile kakıla yere kapaklanıyor, sesi çıkmıyor. "bundan sonra hiç gelme." Kadının gözleri alev alev, nefret dolu. "Siktir git nereden geldiysen…" Dönüyor, kapıyı kapatıyor, kilit sesi, ayak sesleri, sessizlik.

Tek kelime söyleyemeden yüzüne kapandı kapı değil mi Ziya? Dilin dolaşıyor, aklına gelenlerden cümle kuramıyorsun. Kursan ne faydası olacak, neyi izah edeceksin? Zaten artık çok geç. Ne yapacaksın şimdi? Eskiden olsa kapıyı kırar girer miydin? O zamanlar karının ödü patlar mıydı senden? Tir tir titrer, yüzü yerde, karşında durur muydu? Sen o garip, zavallı hali görünce daha da kudurur, hiddetlenir, önce küfürler eder sonra da *Allah ne verdiyse* girişir miydin? Bahane

bile aramadan döver miydin karını? Yoksa o zamanlarda böyle garip, sessiz, çaresiz miydin?

Uzaklaş şimdi alnının teriyle aldığın evden. Nereye gideceksin? Binadan çık Ziya, bir yolu bulunur. Halin yok, yıkılacak yer arıyorsun, köpek gibi sarhoşsun. Düşe yuvarlana in basamakları. Çıktın mı apartmandan? Kaldır bir daha başını. Camın ardındaki de kim?

– Oğlum!

Küçük oğlun, tekne kazıntısı, bu sene liseye başladı değil mi? Pencereden çekildi. Işık yine söndü. Ne vicdansızlık! Çocuklar da karın gibi nankör. O ev çivisine kadar senin emeğin değil mi? Ne dediler de yapmadın, ne istediler de almadın? Yazıklar olsun hepsine! Dilin dolaşıyor, anlayamıyorum söylediklerini. Düşme Ziya, o kadar zorda değilsin. Sokak ortasında yığılıp kalmak yakışmaz sana. Sen gücünün doruklarındayken bir vuruşta cahil karını devirensin. Çıkardığın gürültüye korkup ağlayan çocuklarını tekme tokat susturduğun zamanları hatırla. O koynunda beslediğin yılanlar yok mu, şimdi seni adam yerine koymuyorlar. Kimin parasıyla okudular? Meyhanede çağırılan baba, "yok deyin oğlum", ana inanmaz ki, tekne kazıntısı kucakta, "babam yok orada", inanmıyor ana ama eve yarım aile dönüyor. Sarhoş adam, kireç yüzlü çocuklar, sinir krizi geçiren kadın…

Ziya! Hiç çocuklarınla oturup ayık kafayla sohbet ettin mi? Çocuklukları geçti, ergenlikleri geçti, kavgalarından, aşklarından haberin oldu mu? Hadi parasız koymadın diyelim, o nankör başları bir kere ayık kafayla okşadın mı? Bulanık zihninle, yayık konuşmanda sohbet, kan çanağı gözlerinde muhabbet buldular mı? Anason kokan nefesinle

kondurduğun öpücükler daha yanaklarında. Önce sevgileri tükendi, sonra saygıları.

Ziya, düşe yuvarlana da olsa bir parka varıyor. En kuytu yerdeki bankı seçip uzanıyor. Başı dönüyor, dönüyor, gücü tükenmiş. Yerinden doğrulamadan kafasını çeviriyor kusuyor. Elinin tersiyle ağzını silerken ağlamaya başlıyor. Yaralı hayvan gibi sesler çıkarıyor, gözlerinden koca koca damlalar süzülüyor. Çirkin, sefil görüntüsü acıma hissi değil tiksinti uyandırıyor.

Kendince haklısın Ziya. Cahil bir karıyla evlendirdiler, adam olamamışken baba oldun. Aile sana tenin gibi yapıştı. Sevgiyle nefretin, şefkatle cinnetin ortasında kaldın. Kanlı bir cinneti seçmek yerine, felaketi taksitlere böldün. Sen kendine acıdın, içtin, kayboldun. Ailen karşısında sürekli bozuldun. Onlarsa seni hep açık zihinle gördüler. Canavar kesildiğinde de ayıktılar, kepazeliklerine tanık olduklarında da… Sonunda seni kustular.

Kusmuk, sümük ve gözyaşının birbirine karıştığı bir yüz…

Biz duymadığı sorular sorarken o, çoktan sızmış.

Tiryakinin Kronolojisi

01:50

Daha 24 saat geçmeden ikinci sigara paketi yarılandı.

Sabahtan beri vücudumda kırgınlık var.

Kendimi biraz frenlemeliydim, tersini yaptım.

01:55

Kalan sigarayı sobaya attım, bırakmaya karar verdim.

02:20

Kendimi şimdiden sağlıklı hissediyorum.

Doğru bir karar verdim.

03:02

Yatmadan önce *son bir tane yakayım* dedim.

Sonra paketi attığım aklıma geldi, iyi ki atmışım.

03:20

Göğsümde bir sızlama duyuyorum.

Kendimi kaybedercesine içtiğime kızıyorum şimdi.

10:05

Vücudumdaki bir kırgınlık artmış.

10:30

Ekmek almak için bakkala girdim.

Gözüm sigara paketlerine takıldı.

İşaret edecekken zor tuttum kendimi.

10:41

Kahvaltıyı hazırlarken *iyi ki sigara almadım* diyorum.

11:10

Kahvaltıyı bitirdim.

Keyif çayı içiyorum ve keyif sigarasının eksikliğini duyuyorum.

12:56

İşe koyulduğum için aklıma gelmedi.

Bu notu yazmasam daha da gelmezdi belki.

15:43

Sigara isteğim arttı, kafamın içinde tartışma başladı.

Alayım mı, almayayım mı?

Harekete geçmedim.

İlk kriz atlatıldı.

15:59

Aklımdan çıkıp almak geçiyor.

Düşünce zaman zaman güçlenip azalıyor.

16:15

Öksürüyorum ve burnum akıyor.

Buna rağmen *yak bir tane* diyor içimdeki ses.

Her an bakkala koşacak durumdayım.

16:30

Krizler eyleme geçmeden atlatılırsa sorun yok.

On beş dakika önceki istekliliğim kalmadı.

Göğsümdeki ağrı, isteğimi azaltıyor.

Yine de ne yapacağım belli olmaz.

18:40

Yemekten sonra çok aramadım.

Yemek sonralarını atlatınca sanırım gerisi kolay.
Bakalım bugünü atlatabilecek miyim?

20:21
Hava almak için dışarı çıkacağım.
Sadece hava alacağım.

23:45
Baştan başlamam gerekecek.

Türkiye'nin Yıldızı

Yıldız olmayı kim istemez? Gökteki yıldızlar kadar ulaşılmaz olmayı, alkışlarla şımartılmayı, hayran olunan, imrenilen, özenilen, taklit edilen biri olmayı kim istemez? İmza almak için çırpınanlar, röportaj için sıraya giren gazeteciler, albüm teklifleri, konser teklifleri, evlenme teklifleri, ödüller… Türkiye yıldızını seçiyor. Televizyonda anonsları duyar duymaz *işte aradığım fırsat* dedim, *o benim! Türkiye'nin aradığı yıldız benim.*

Daha küçükken kadın günlerinde marifetlerimi göstermeye başlamıştım. Kadınlar coştuklarında, teybe bir kaset koyar, koca koca gövdeleriyle göbek atmaya başlarlardı. Annemin arkadaşları "hadi kız oyna" diye beni de ortaya sürerlerdi. Ben de el çırpmaları arasında süzülür, titrer, kıvırdıkça kıvırırdım. Tiz kahkahalar kulağımı yırtardı, kollarımı bacaklarımı mıncıklarlardı, yanaklarımı ısırırlardı, anlardım eğleniyorlar.

Annem önce istemedi. Kızını kimselere emanet edemezmiş. Bunca zaman gözü gibi baktığı biricik kızını kurtlar sofrasında yedirmezmiş. Ünlüyseler de ne mal oldukları belli değilmiş. *Anneciğim* dedim, *sen yanımdan hiç ayrılmazsın, hep gözünün önünde olurum*. Nazlandı, dudak büktü ama sonunda *bir de babana sor bakalım* dedi. Küçüklüğümden beri "geleceğin Sibel Can'ı" derdi babam bana. Yarışmaya katılmak istediğimi söyleyince gülümsedi, *annen olur dediyse tamam kızım.*

En yakın arkadaşıma niyetimi söylediğimde çok sevindi. Güzelliğimle kimse başa çıkamazmış ama sesim biraz sorun yaratabilirmiş. Böyle konuşmasını kıskanmasına yordum. Biliyorum, kendisi yarışmaya katılmayı aklından bile geçiremez, babası onu komaya sokar. Beni yü-

reklendirmedi, içerledim. Yok jüri moralimi bozarmış, yok fazla ümitlenmemeliymişim, yok boş yere vaktimi harcamamalıymışım. Hem bodur boylu, hem çarpık dişli! Hiç çekinmeden söyledim, yüzünün rengi gitti. Altta da kalmadı cadaloz. Benim de yamuk ağızlı ve peltek olduğumu, ayrıca kalas gibi vücudum olduğunu söyledi. Saçlarından yakalayıp yerlerde süründürmemek için zor tuttum kendimi. Kıskanç cüce! Şimdiden krizlere girmiş. Ömür boyu konuşmayacağım onunla.

Artık beni yolumdan kimse döndüremez, o seçimlere katılacak ve yıldız olacağım. Aynanın karşısında sürekli prova yapıyorum, dans figürleri çalışıyorum. Kollarımı havaya kaldırıyor, belimi kıvırıyor, gözlerimi baya baya, ağzımı yaya yaya şarkı söylüyorum. Gencim, güzelim, şarkı var, dans var, daha ne olsun? Bir de erkek kardeşim var, tam Şam şeytanı. Ergen velet, zebani! Ben çalışırken dalga geçip duruyor, çirkin çirkin taklidimi yapıyor. Saç saça baş başa kavgaya tutuştuk, annem zor ayırdı. Canı çok yanmış olacak ki kavgadan sonra bir daha ilişmedi.

Geleceğimi engellemeye çalışan bütün fesatlara rağmen vazgeçmedim. Belirtilen günün sabahı, annemle birlikte kayıtların yapılacağı otele gittik. En kötü ihtimalle öğlene kadar sıra geleceğini sanıyordum. Genci-yaşlısı her türden insan vardı otelin bahçesinde. İnanılmaz bir kalabalık, şaştım. Gerçi hiçbirinin bana rakip olabileceğini sanmıyorum.

Gözlüklü, kel kafalı, fare suratlı, ufak tefek bir adam şimdiye kadar duyduğum en tiz sesle prova yapıyordu. Yüzünün rengi kırmızı ile mor arasında gidip geliyor, şarkının sözlerini karıştırıyor, unutuyor, tekliyordu. Bir başka köşede heyecanlarından mıdır bilinmez, iki kız sözlerini hiç anlayamadığım bir şarkıyı cırlıyorlar, sonra resmen anırarak

birbirlerine sarılıyorlardı. Sonra iki arkadaşın *break-dansce* gösterisine tanık oldum, sonu kanlı bitti. Yan yana dururlarken yerde bacak hareketleri yapıyorlardı ki havada uçuşan ayaklardan biri diğerinin suratına iniverdi. Burnundan boylu boyunca yere serilen çocuğun burnundan kanlar akan akıyordu. Tutup götürdüler, herhalde ilkyardıma. Ayağında çorap, parmak arası terlik, saçı başı darmadağın bir kadın gördüm. Nasıl olmuş da dilenci diye geri çevirmemişler? Şarkı söylemeye başladı, sesi hiç fena değil. Ama yeter mi? Yaşlı bir adam gördüm, saçları boyalı. Hareketlerini Zeki Müren'e benzettim, sesi de andırıyordu.

Sıra numaramı aldım, sıranın bugün bize gelmeyeceğini söylediler, iki gün sonra gelmeliymişiz. Eve döndük. O bekleyiş heyecanıyla geceleri gözlerime uyku girmiyordu. İnadına yavaş geçen iki günün sonunda tekrar otele geldik. İçeriye alınanlara jüri karşısında ne yapılması gerektiği anlatılıyordu. Dans ederken yaralanan çocuk, şişmiş bandajlı bir yüzle oradaydı. Heyecanım gittikçe artıyordu. Benden bir öndeki uzun saçlı, aşırı derecede kilolu kız, gülerek dışarı çıktı, "oldu" diyerek kameralara doğru yöneldi. Onu görünce kendime güvenim arttı.

Sonunda sıra bende. İçeriye girdim, uyarıldığım gibi, durmam gereken noktada durdum. İçerisi spotlar yüzünden ışıl ışıl ve sıcaktı. Uzunca masanın gerisinde dört jüri üyesi yan yana duruyordu, yorgun ve sıkıntılı görünüyorlardı. Yüzlerinde neşeden eser yoktu. Boynunda, kollarında ve ellerindeki kilolarca takı yüzünden şarkıcı jüri hanım, nefes alsa şıkırtılı sesler çıkarıyordu. Gıcıklığıyla ünlü olansa elindeki tükenmez kalemi parmakları arasında döndürüp duruyordu. Başımla

selam verip gülümsedim. Doldurduğum form, organizatör jürinin elindeydi. İsmimi söyledi.

– Evet, ayrıca dans da ediyorum.

– Tamam, dansınızla birlikte, şarkınızı da dinleyelim.

Gösterimi yapıp merakla gözlerine baktım, hiç etkilenmiş görünmüyorlardı. Sanki insan yüzlerine değil, duvara bakıyordum.

– Sence oldu mu?

Bu kötüye işaretti.

– Bilmiyorum, takdir sizin. Çok çalıştım, evdeki herkes çok…

– Ama olmadı.

Hayalini kurduğum gelecek, ellerimden uçup gidiyordu. Gözlerimdeki yaşları zor zapt ediyordum. Titrek bir sesle:

– Ama neden?

– Sor bakalım neden?

– Ya, hayır!

– Ya hayır'ı yok. Şarkı söyleyemiyorsun, söylediklerin anlaşılmıyor, sesin güzel değil, dans ettiğini söyledin, onu da yapamıyorsun.

Sağlı sollu yumruklar yemiş gibi hissettim. Yufka yüreklidir, o beni anlar, yardımcı olur umuduyla şarkıcı jürinin ellerine sarıldım, bir yandan da ağlıyordum:

– Ne olur!

Şarkıcı "canım" demekle yetindi. Organizatör:

– Olmadı, olması da mümkün değil.

Yalvarıyordum.

– Lütfen!

Sonra o gıcık çıkıştı bana.

– Lütfen çıkar mısın? Daha sırada bir sürü insan var.

Döndüm, elindeki formu hızla kaptım ve paramparça edip fırlattım. Koşarak dışarıya kaçtım. Annem peşimden koşuyordu, bizim peşimizden de kamera. Mikrofonu tutan, içeride ne olduğunu sorunca döndüm, ağlayarak ve bağırarak cevapladım:

— Onların iyilikleri sahte, hiçbir yakınlık göremedim. Yoksa sesim açılacaktı. Yakınlık gösterselerdi sesim kendiliğinden açılacaktı.

Annem daha olayı tam kavrayamamıştı ama biricik kızını üzenlere bol "bip"li sözcükler savurdu. Otelden nasıl çıktım, eve nasıl döndüm hiç hatırlamıyorum. Sonraki iki gün pek kendimde değildim. Hiç olmazsa televizyonda gösterilmesin diye dua ettim, o da kabul olmadı.

Sonuna kadar haklıydılar, bende o yeteneklerin hiçbiri yokmuş, diye düşünmüyorum elbette. Kendimi seyrederken biraz utandım, doğru. Ne yapayım, kızmış ve kırılmıştım. Ama o küstah jüri de kim oluyormuş? Benim hayallerim, güzelliğim onların iki dudağı arasında mı? Zeki Müren'i taklit eden adamcağızı da gördüm programı izlerken. Jüri kıkır kıkır gülüyordu zavallıya. *Açın da bir taraflarınıza gülün şebekler!*

Terbiyesizler! Bana haksızlık ettiler. İstesem kendi çabamla da büyük bir yıldız olabilirim. Ama bütün hevesimi kaçırdılar. Türkiye'yi önemli bir yıldızdan mahrum ettiler. Onların suçu.

Çocuk Gibi

Bitirmem gereken işler yüzünden uyku düzenimi tamamen değiştirmiştim. Geceden beri bilgisayar başında geçirdiğim saatler yüzünden gözlerim iyice yorulmuş, başım ağrımaya başlamıştı. Kalkıp pencereden baktım, dışarıda hayat vardı. Gün doğmuş, saat öğleni bulmuştu. Aylardan nisan, takvime yakışır bir hava, ben geldim diyen bahar var dışarıda. Bense güzelim güneşten yararlanmayıp evde çürüyordum. Çalışmaktan yorulmuştum, uyumam gerekiyordu ama dışarısı, uykudan güzel göründü gözüme. Giyindim, fotoğraf makinemi çantama koydum, çantamı omuzuma taktım, evden çıktım.

Yazlık kasaba, şimdi insan az. Buranın sıcağın ve insanın boğucu saldırısına uğramadığı ayları seviyorum. İnsan kalabalığı, trafik, motor gürültüsü yok. Kışın o hayalet kasaba görünümünden kurtulmuşsa da sessizlik sürüyor. Bazı ağaçlar yeşillenmiş, çiçeklenmiş. Yağmuru gören otlar arsızca büyümüşler. Bir süre sahilden devam ettikten sonra yönümü otoyola doğru çevirdim. Kuzeyden kara bulutlar geldiğini gördüm, belli ki şiddetli bir yağmur başlayacak. Fotoğraflık bir manzara olmasa da elim boş dönmeyeyim diye, gelmek üzere olan yağmur bulutlarını çektim.

Güneşle aramıza henüz bulut girmemişti. Yağmurun benden hızlı davranacağını düşünmediğimden dönmekte hiç acele etmiyordum. Dere yatağı ve çevresi hep ilgimi çekmiştir. İnsan müdahalesinden uzak kalabildiklerinden bitkiler, doğalarına göre serpilmişler. Site bahçelerine ekilmiş yediverenlerden daha bakılmaya değerler. Başına buyruk doğa, insanın tornasında biçimlenenle kıyaslanmayacak ölçüde rahatlatıcı. Düzenli binaların arasında yer alan dere yatağındaki ser-

seri doğayı en ince detayına kadar incelemeye dalmışken uzak sayılmayacak bir yerden şimşek çaktı. Ardından o görkemli ses duyuldu. Hafif yelle burnuma, nemli toprak kokusu geldi. Dere yatağını izleyip edip yola çıktım.

"Bahara teslim olmak istedim.
Yağmurla birlikte
mazgallardan akıp gider miyim?"

Sanki bir yanıtmışçasına damlalar düşmeye başladı. Makinem ıslanmasın diye, çantamı montumun içine sakladım. Baharlık montum su geçirmez değil, uzun süre koruyamaz. Adımlarımı hızlandırdım, sonra koşmaya başladım. Yağmur, doluya döndü. Bisikletli bir çift bağrışarak, gülüşerek yanımdan geçti. Sığınacak yer olarak önce mobilyacı dükkanının önünü gözüme kestirdim. İkinci bir durak aramak için bakınıp hedefime atıldım. Az ileride apartman önünde kurulmuş çardağı görmüştüm. Bisikletli çift de oraya sığınmış. Bir de elinde orakla yolu seyreden ihtiyar bahçıvan vardı. Makinemi çıkartıp yolu çektim. Yağmurdan kaçan bir adam, tırıs giden bir sokak köpeği, birikintide oluşan kabarcıklar… Çektiklerimi vasat bulmuştum.

Eve iki-üç dakikalık yolum var, başka duraklara uğramadan doğrudan evi hedefledim. Montumu çıkarıp çantayı iyice sardım, kucağıma aldım, yağmurun içine daldım, koşmaya başladım. Çabucak ıslandım, üşümediğim için sorun etmedim. Özellikle su birikintilerinin içerisine daldım, çoraplarım tamamen ıslandı. Nedendir bilmem, o an çocuk gibi hissediyordum kendimi. Alışık olmadığım, uzun süredir yaşamadığım tanımlaması zor bir duyguydu. Soluğum kesildiğinden koşmayı bıraktım, kalan yolu sakin sakin iyice ıslanarak tamamladım.

Eve girince saate baktım, çıkışım ve dönüşüm arasında geçen zaman aşağı yukarı bir saatti. Bütün elbiselerim ıslanmış, ağırlaşmış. Üstümdekileri çıkarırken o tatlı, çocukça duyguyu hissettim. Aklımda bir cümle belirdi. Kurulanmadan, çırılçıplak halde not defterimi ve kalemimi kaptım, yazdım:

Yaşamayı bilen, neye sahipse ona seviyor. Çocuk gibi.

Kompozisyon Sınavı

Tahtaya şu yazılmıştı; "Sanat Nedir?" Konumuz bu. *Başlayın* komutu geldi. Sınıfta kıpırdanmalar, mırıldanmalar, kalem oynatmalar duyuluyor. Sırada yalnızca kalem ve kağıt olacak, sanki kopya çekebilirmişiz gibi.

İsim, soy isim tamam, konu tamam, sıra giriş bölümünü yazmaya geliyor. Daha ilk cümleyi kurarken kütüphanenin içine bıraksalar, tüm kitaplara bakmama izin verseler, kendi cümlelerimle bu sorunun cevabını veremeyeceğimi anlıyorum. *Sanat…* yazıyorum ve siliyorum. *İnsan…* yazıyorum, yine siliyorum. *Toplum…* sil. Seçtiğim sözcüklerin yanına ikincisini bir türlü koyamıyorum.

Kompozisyonun için verilen süre kırk dakika. Ne kadar sinir bozucu! Lise öğrencisine profesyonel yazıcı gözüyle mi bakıyorlar? Şip-şak, yaz-çek! Sor soruyu al cevabı! Tamir için ayakkabı bırakmak gibi, "yarım saat sonra gelir, alırım"… Belki bir saat düşüneceğim, kafamda konuyu toparlayacağım, ondan sonra yazacağım, o olmuyor. Yazdığım bir kelime kafama takılacak belki. Doğru yazıp yazmadığımı, yerinde kullanıp kullanmadığımı araştıracağım. Sadece bir kelime, beni birkaç dakika da birkaç saat de oyalayabilir. Belki ortaya attığım iddianın doğruluğunu araştırmam gerekecek, yapamıyoruz.

Düşünüyorum ama zaman geçiyor, daha tek cümle yazamadım. Tırnaklarımı seyrediyorum, makas yerine dişlerimle *düzelttiğim* için biçimsizler. Sıranın üzerine bakıyorum, bizden önceki nesillerin mağara duvarı sanki. Her oturan az çok yazmış, en yaygın öğrenci sanatı. Sıralar temizlenmeden önce fotoğraflanıp saklanmalı. Aklıma gelen bu gereksiz ayrıntılarla sayfayı doldursam geçer not alırdım ama elim

gitmiyor bir türlü. Sınıfa göz atıyorum, görebildiğim herkes yazmakta. Sonra öğretmenle göz göze geliyorum, bir saniye bakıştıktan sonra yüzümü kağıda indiriyorum. Boş durduğumu düşünmesin diye, yazıyormuşum gibi kalem oynatıyorum. Devamını getiremeyeceğimden emin, rastgele sözcükler yazıyor ve hemen siliyorum. Saate bakıyorum, verilen sürenin yarısı geride kalmış. Kağıdımda adım, sınıfım, numaram bir de "Konu: Sanat Nedir?" yazıyor.

Bakışlarımı tekrar sınıfta gezdiriyorum ve tekrar öğretmenle göz göze geliyorum. Bu defa daha uzun süre bakışıyoruz. Nedense bir an, bu kadının sorduğu soruya karşı en az benim kadar çaresiz olduğunu hissediyorum. Gerçi konuyu belirleyenin o olup olmadığını da bilmiyorum. Kendisine sorulsa ne cevap verirdi acaba? Ya da sorulmuşsa ne cevap vermiştir? Haksızlık etmemeliyim, bir önceki sınav konumuzdan çok daha çetin bu konu; " 'Ev alma komşu al' sözünden ne anlıyorsunuz?" Aklıma gelince gülme tuttu, görünmesin diye yüzümü elimle örtüyorum. O gün gülmemiş, ciddi ciddi yazmıştım. "Komşuluk çok önemlidir…", "İyi bir ev parayla satın alınır ama komşu alınamaz…", "İnsan zorluklarla yardımlaşarak başa çıkabilir…" gibi bir sürü cümle sıralamıştım, bilmiş bilmiş. Sanırım arkadaşlarımın sayfaları da buna benzer yavan, basmakalıp cümlelerle doluydu. "Ev alma komşu al" sözü üzerine yazılabilecek bir şaheser düşünemiyorum. Yine gülüyorum.

Şöyle *haklı* savunmaları olabilir: *Biz sizden gazeteye, dergiye konacak, dört dörtlük yazılar istemiyoruz. Düşüncelerinizi yazarak aktarıp aktaramadığınızı görmek istiyoruz. Kompozisyon kurallarına, yazım kurallarına uyuyor musunuz, ona bakıyoruz.* Doğru ya! Bir öğretmenin sınıfa, geleceğin sanatçısını, bilim adamını, düşünürünü yetiştirmek niyetiyle veya hevesiyle girdiğini de nereden çıkardım? Alanın

isteksiz, verenin bıkkın olduğu zoraki bir alışveriş bu. Ne eksik ne fazla, istenen verilsin yeter. Kurcalamanın, sorgulamanın hiç *anlam ve önemi* yok.

Saatime bakıyorum, on dakikam kalmış. İleride kullanacağım bir yöntemi ilk defa o gün buluyor ve deniyorum: Kalem kaldırmadan, aklıma ne gelirse, düzeltmeden, duraksamadan, duraklamadan yazacağım. Doğaçlama, nereye gideceğimi tasarlamadan başlıyorum.

***"Konu**: Sanat Nedir?*

Dışarıda, böyle bir soruyu düşünmek zorunda kalmadığım bir yerde olmayı isterdim. Deniz kenarı… Okullar kapanmış, tatildeyim. Ders, sınav, teneffüs, ödev, 'sanat nedir' sorusu, hiçbiri kafamda yok.

Havlumu enseme atar, bisikletime atlar kumsala giderdim. Şöyle bir çevreme bakar sonra soyunurdum. Suya girmeden, önce ayaklarımı alıştırırdım. Yavaş yavaş ilerlerdim, dizime kadar, belime kadar, sonra dalardım. Vücudum suyun ısısına alıştı mı, rahatça yüzerdim.

Yorulunca kurulanmak için denizden çıkardım. Havlumu kumlara serer, sırt üstü uzanırdım, güneş vücudumu ısıtsın. Asla "sanat nedir" diye bir soruyu düşünmezdim. Uzanmaktan sıkıldığımda doğrulur, kumlarla oynardım. Kumları amaçsızca yığar, tepecikler oluştururdum. Sonra sıkılır, tepeciği yıkardım. Geçen simitçiye işaret ederdim. Gözümle en gevrek simidi seçerdim. Dudaklarımdaki tuz, simidin tadına karışırdı. Aklımdan o an hiçbir soru geçmezdi. Yeniden denize girerdim. Dalardım, dipten kum çıkarırdım, taklalar atardım, kulağıma kaçan suyu boşaltırdım. Suda top oynayanların beni de aralarına almalarını isterdim.

Güneş batmak üzereyken eve dönerdim. Istakoza dönmüş halimi gören annem çığlık atar, tenimin yanması yetmezmiş gibi bir de o haşlardı beni. Duş aldıktan sonra aynada koyu pembe renk almış vücudumu görünce anneme hak verirdim.

Yanıklarım birkaç gün giyinmemi, soyunmamı, yatmamı zorlaştıracağını bilirdim. Kalan son gücümü akşam yemeğinde harcar, karnımı doyurduktan sonra oyalanmadan yatmaya giderdim. O tatlı yorgunlukla birlikte, uykuya dalmadan önce tenimdeki sızının arttığını duyumsar, yine de günümün güzel geçtiğini düşünürdüm. Ama aklıma bir kez olsun sanat nedir sorusu gelmezdi.

Yine de sanat, günümün içinde bir yerlerde olmalı."

Borcum Borç

İşim hafta sonları izin yapmama uygun olmadığından, iznimi hafta içi kullanırım. Tatile başladığım akşamı geceye bağlar, geç saatlere kadar otururum. Genellikle de öğleden önce kalkmam. İşte böyle bir tatil gününde, sabahın, uykumun en güzel yerinde telefonum çaldı. Yarı uyanık durumda:

– Alo!

– Alo iyi günler. Filanca beyle mi görüşüyorum?

– Evet benim.

– Falanca bankadan arıyorum, güvenliğiniz için görüşmemiz kayıt altına alınacak. Ödenmemiş şu kadar borcunuz var ve bu kadar zamandır ödenmiyor.

Benden açıklama bekleyecek, bense ayılmaya çalışıyorum. Bu etten kemikten makinelere nasıl laf anlatırsın? Koskoca bankayla da samimiyet kurulmuyor ki "kardeşim borcum borç ama yok ne yapayım, biraz daha idare ediver" diyemiyorsun.

– Anlıyorum.

– Ne zaman ödeme yapacaksınız?

Evin etrafına diken ektim. Dikenler büyüyünce oradan geçen koyunların yünleri dikenlere takılacak. O yünleri toplayıp ip yapacağım, o ipleri satıp para kazanacağım, o parayla borcumu ödeyeceğim. Aklımdan geçiyor ama esprimin boşa gider nefesimi boşa harcarım diye söylemiyorum. Zaten kanımı galon galon emiyorlar, bir de boşa nefes

harcatmasınlar. Kadın için ben, sadece bir hesap numarası ve ödenmeyi bekleyen borcum.

– Alo!

– Bilemiyorum hesaplarıma bakmam gerek.

Ayın ortasındayız. Maaş, haftasında borçlara gitti. Henüz bloke olmamış limiti düşük bir kartım var, temel ihtiyaçlarımı onunla karşılıyorum. Hesap bu.

– Bu ayın şu tarihine kadar ödeme yapmazsanız, yasal işlem uygulanacak. O zaman ödeyeceğiniz miktar da artacak.

Gözümü de korkuttu ya şimdi koşa koşa bankaya gideceğim. Alacaklı oldular mı sık sık arar, hatır sorarlar. Ben bir problemim olup da aramaya kalkınca, "nasıl yardımcı olabilirim" canlılarına bağlanmak için iki saat müzik dinletirler. Şimdi küçük de olsa bir intikam almak için veya sırf eğlenmek için 'evli misiniz' diye sorsam, 'ne kadar hoş sesiniz var' desem veya bankaya küfürler savursam, hanımefendiye namuslu bir işte çalışmasını salık versem ne rahatlardım. Yapamıyorum çünkü baştan uyarıldım, güvenliğim için konuşmalarımız kaydediliyor. Başka nedenlerin yanında eminim sayısız kereler küfür yemiş olacaklar ki 'güvenliğimizi' sağlama konusunda şaşmaz bir kararlılık gösteriyorlar. Bankacılık jargonunda "güvenlik" kelimesi "ayağını denk al" anlamına geliyor herhalde. "Kolay" dediklerinde "pahalı", "bedava" dediklerinde "sizden başka şekilde çıkaracağız", "yenilik" dediklerinde "maliyeti sizden çıkaracağız" anlamına gelebilir. "Güler yüzlü" dediklerinde… kan beynime sıçrıyor. Tatil günümün içine gergedan adımlarıyla dalan güler yüzlü personel. "Borcunuz var, duyuyor musunuz bize borcunuz var, ödemezseniz fena olur, üstünüze avukat sala-

rız, donunuzu bile çekip alırız" diyen birinin güler yüzlü olması, küfür gibi gelmez mi insana? Bunlar kafamdan geçerken:

– Beyefendi orada mısınız?

– Buradayım.

– …

– Söylediğim gibi, şu anda tarih veremiyorum, hesaplarımı gözden geçireyim, ona göre hareket ederim.

- Vıdı vıdı vıdı.

Niye bunlara para ödediklerini anlamıyorum. Bankamatikler gibi yapsalar ya. Nasılsa laftan anladıkları yok, ne ezberletildiyse onları söylüyorlar.

– Evet.

– Dır dır dır.

Bitmedi derdi, daha konuşuyor. Bense uykuma geri dönebilmeyi umuyorum. O yüzden yattığım yerden ne dediğini dinlemeden, es verdiği anda kısa cevaplar veriyorum.

– Tabi, tabi.

– Car car car car.

– Tamam, iyi günler.

Telefonu kapadıktan sonra gam çöküyor üstüme. Uykumdan olduğuma mı yanayım, uğursuz bir telefon görüşmesiyle güne başladığıma mı yanayım bilemiyorum? Diken diken olmuş tüylerimi yatırmaya çalışırken, aynı münasebetsiz bankadan cep telefonuma mesaj geliyor. Bir

mağazada indirim varmış da kaçırmayaymışım. Sinirim bozuldu. Harcadıkça kazanmıyor muydum? Kazanmıyormuşum. 'Alın ödemesi kolay', 'bedavası bol'. Şarkılı, türkülü reklamlarla beynimize işlenen o sloganlara kandığım sanılmasın. Kimsenin kandığı yok. Onlar bizi salak sanıyorlar, biz salağa yatıyoruz ama arada en *bedava* kazanan reklamcılar oluyor. Derler ki cehennemin en dip katı onlara ayrılmış, günahın büyüğü onlarınmış. Daha sonra avukatlar, muhasebeciler, müteahhitler, politikacılar... gelirmiş. Ben suçlarının o kadar ağır olduğunu düşünmüyorum. Kabahat ararsak herkese biraz düşüyor kuşkusuz. Biz de cebimizde bildiğimiz para kadar yaşamamaktan, kazancımız kadar değil, borç limitimiz kadar harcamaktan suçluyuz.

Düşünüyorum ve bir yandan da hak veriyorum. Borçlanıyorsun madem, adam gibi öde değil mi? İlk kartın limiti dolmaya başlayınca, "kenarda dursun" diye başka bankadan ikinci bir kart aldım. Üçüncüsünü ise sokakta dağıtıyorlardı. Sırf form doldurana şemsiye ediyorlar diye baş vurdum. Gerçi o şemsiye, ne hikmetse sonraları açılmaz oldu.

O ara birkaç ay kadar işsiz kaldım. Bir kartın borcunu ötekiyle ödemem gerekti. Kartlarım dolup taşınca sağdan soldan borç istemek zorunda kaldım. Yeniden işe girdim ama henüz belimi doğrultamadım. Bankalar da doğrulmayayım diye belime belime vuruyor vuruyorlar. Borç yiğidin kamçısıdır derler, artık yiğitler o kamçıların altında kalıyor.

İşte böyle dostlar, başınızdan geçmiştir benzer olaylar. Gökten benim kadar üç taş düşmüş. Üçü de bankayı icat edenlerin başına.

sihirli mantar

Ya Ata Bin Ya Karıncaya

Aziz Baba'ya

Saatler ilerledikçe bedenler ağırlıklarını koltuklara daha fazla vermiş, boyun bağları gevşemiş, yüz kasları yerçekimine karşı koyamaz olmuştu. Toplantı uzadıkça rüya ile gerçek arasındaki duvar inceliyordu. Heyet üyeleri bir buçuk gündür süren oturumu sonuca ulaştıramamışlardı. Üyeler birbirlerine yorgun gözlerle bakıyor, çözüm üretebileceklerine dair umutları giderek azalıyordu. Karar-sonuç çıkmadan oturumu bitirmemeye kararlı olan başkan, üyelerin yorgun ve bezgin hallerine bakıp toplantıya, kim bilir kaçıncı kez, ara verdi. Aralar gittikçe sıklaşıyordu ama güçleri tükenen üyelere artık pek yararı olmuyordu.

Başkan ve en yaşlı üye dışındakiler, teneffüs zilini duymuş öğrenciler gibi hızla salondan çıktılar. En yaşlı üye ise yarım saattir derin uykuda olduğundan kalkmamıştı. İki parmağı şakağına dayalı, gözler kapalı dinler ve düşünür pozu vererek mışıl mışıl uyuyordu. Başkan, biraz bekledikten sonra en yaşlı üyeye, konuşma tonunda seslendi:

– Hayati Bey!

Bu seslenişe güçsüz homurtularla cevap veren Hayati Bey, gözünü bile açamadı. Başkan da en azından verdiği aranın sonuna kadar onu rahatsız etmeme inceliği göstererek, önünde duran dosyaları, kim bilir kaçıncı defa, incelemeye koyuldu. Salon, Hayati Bey'in soluk alıp verişlerini gürültü saydıracak kadar sessizdi. Dikkatini raporlara vermeye çalışan Başkan, bu zayıf gürültüden rahatsız olarak kağıtları masaya itti ve yerinden kalktı. Bir haftadır başlarındaki soruna kafa yorduğundan çok az uyuyabilmişti. Vücudunu esnetti, salonda volta

atmaya başladı. Sonra başkan koltuğunun arkasındaki duvarın neredeyse tamamını kaplayan siyasi haritanın önünde durdu. Gözleriyle sınır çizgileri üzerinde bir tur dolaştıktan sonra, yumruklarını ve dişlerini sıkıp söylendi:

– El alem ala dana aldı aladanalandı da biz bir ala dana alıp aladanalanamadık!

Başkanla birlikte on kişiden oluştuğundan, kurula Onlar Meclisi adı verilmişti. Kendi alanlarında geniş yetkilere sahip her üye, başkan tarafından seçilirdi. Eğer başkan herhangi bir nedenle görevinden ayrılırsa Onlar Meclisi'den biri başkan seçilirdi.

Tarihçelerinde yazdığına göre; ilk liderleri olan başı çıbanlı topal çoban, çatal sapan yapar satarmış. O dönemde baskı, zulüm, adaletsizlik kol gezermiş. O yiğit çoban, dönemin hükümdarına, "Adem madene gitmiş. Adem madende badem yemiş. Madem ki Adem madende badem yemiş, niye bize getirmemiş" diyerek baş kaldırmış. Zamanla çevresi o kadar genişlemiş, o kadar güçlenmiş ki iktidarı kökünden söküp atmış. Başa geçtikten sonra da şu köşe yaz köşesi, şu köşe kış köşesi demeden birlik beraberlik ve refah için çalışmış.

Ara bitti, üyeler tekrar salona döndüler. Gelenlerle birlikte odaya dolan sigara, baharatlı yiyecekler, sabun, parfüm, viski, mentol kokuları birbirine karışınca daha ilk dakikada hava ağırlaştı. Herkes yerine yerleştikten sonra başkan, en yaşlı üyeye, bu defa daha yüksek perdeden seslendi:

– Hayati Bey!

Hayati Bey, yaşından beklenmeyecek bir çeviklikle sıçrayarak, "kabul" diye bağırdı. Gülüşmeler, başkanın alev alev yanan bakışlarıyla kısa sürede sönümlendi. Tüm sesler kesilince başkan konuştu:

– Hepiniz yoruldunuz biliyorum ama bir karara varmak zorundayız. Ülkeler Birliği'nin bize tanıdığı süre yarın doluyor ve bize tarafsız kalma şansı tanınmıyor. Sadece dünya değil, vatandaşlarımız da ikiye bölünmüş durumda. Seçimimiz, bir yarımızı feda etmek anlamına gelecek. Fakat kararsız kalmak tamamen yok olmak demek. Şimdiye kadar kaçınabildiğimiz bu durumu daha fazla ertelemeyiz. Burada bulunanların bile farklı cephelerde yer alma olasılığı var. O yüzden tekrar soruyor, cevap vermenizi istiyorum; ocak kıvılcımlandırıcılardan mısınız, kapı gıcırdatıcılardan mısınız?

Heyetin en tombul, aynı zamanda da en korkak üyesi, nasıl olduysa, herkesin şaşkın bakışlarını üzerinde toplayarak, elini kaldırdı. Başkan:

– Buyurun Fikret Bey.

– Efendim, izninizle önce kurucu liderimizin bir sözünü hatırlatmak isterim: "Dört deryanın deresini dört dergâhın derbendine devrederlerse, dört deryadan dört dert, dört dergâhtan dört dev çıkar." O yüzden ben, ne ocak kıvılcımlandırıcılardanım, ne de kapı gıcırdatıcılardanım.

Başkan, gözlerini kapatıp burnundan, orada bulunanların ömründen ömür alacak kadar uzunluktaki bir süre nefes aldıktan sonra, diyaframdan gelen, yankılı bir sesle konuştu:

– Fikret Bey! Bunca saattir herhalde anlatamadım, üçüncü bir durum söz konusu değil. İsterseniz daha oyalanabilir, fikrinizi açıklamayabi-

lirsiniz. Fark etmez, yetkimi kullanır, kurulu bağlayıcı kararı bizzat verir ve yarın sabah Ülkeler Birliği'ne gönderirim. Ben istiyorum ki en doğru tarafta yer alalım ve bu savaştan sağ salim çıkalım.

Fikret Bey, birkaç dudak hareketi yaptı ama duyulur, sese benzer hiçbir ses çıkaramadı. Başını eğip önüne döndü. Salon öyle sessizleşmişti ki göz kırpmalarının bile sesi duyulabilirdi. Başkan, dalgın dalgın başparmağını kemirmekte olan, heyetin en sofu, aynı zamanda en tipsiz üyesine döndü:

– Özgür Bey siz ne diyeceksiniz?

Özgür Bey, dalgın halinden sıçrayarak çıkıp, parmağını ağzından hızla çekti. Başkana dönerek:

– Saygıdeğer Başkan! Seçimimizi yaptıktan sonra bir takım tedbirler almak zorunda olduğumuza dikkatinizi çekmek isterim. Karambola şehrinin stratejik önemi hepimiz biliyoruz. Bu şehri kaybetmek demek savaşı da kaybetmek demektir. Şehrin çevresine ördüğümüz duvarların inşası neredeyse tamamlandı. Az önce verdiğimiz arada, birliklerimizin şehir çevresinde konuşlandığı bilgisini aldım. Birliklerimizin çoğunu o bölgeye aktarmış durumdayız. Tek sorun içeridekilerin neyi, dışarıda kalanların neyi temsil ettiğini belirlemekte. Böylece birlikler silahlarını hangi tarafa doğrultacaklarını bilebilirler.

Başkan, duvarla ilgili imar raporuna bakarak sonra sordu:

– O duvarı badanalamalı mı badanalamamalı mı? Badanalayacaksak hangi rengi seçmeli?

– Bunu belirlemek de yine bizim vereceğimiz karara bağlı.

Duvarın gereksiz olduğunu, halk arasında gereksiz paniğe neden olduğunu düşünen, heyetin en ayyaş aynı zamanda en tembel üyesi Bahadır Bey söze girdi:

– Saygıdeğer Başkan! Bu duvar, henüz belli olmayan bir düşmana karşı yapıldığından çeşitli sıkıntılar doğurmaktadır. Hem ocak kıvılcımlandırıcılardan hem de kapı gıcırdatıcılardan tepkiler yağmaktadır. Düşmanı belirlemeden başlanan bu girişim toplumun her kesiminde korku ve paniğe neden olmaktadır. Üstelik şarap mahzenlerinin neredeyse tamamı, bu duvarların sınırlarının dışında kalmaktadır. Daha şimdiden şarap taşıyan kamyonetler durdurulmakta, *o pikap bu pikap şu pikap* diye ayrıma tabi tutulmaktadır. Rüşvet iddiaları da ayyuka çıkmıştır.

Bu kadarcık konuşma bile Bahadır Bey'in soluğunu kesmişti. Söylenenlerin kendi alanına ve şahsına tecavüz olduğunu düşünüp gereksiz alınganlık gösteren Özgür Bey, itirazdaki niyeti çok iyi anladığını belli edercesine karşılık verdi:

– Bu ekşi eski ekşi.

Bu imalı söze sinirlenen Bahadır Bey, dişlerini sıkarak Özgür Bey'e parmak sallayarak çıkıştı:

– Pireli peyniri perhizli pireler tepelerse pireli peynirler de pır pır pervaz ederler.

Özgür Bey, hiç altta kalacağa benzemiyordu. Ne ara yaptığı ve nereden çıkardığı anlaşılamayan bir kağıt uçağı Bahadır Bey'in üzerine gönderdi. Kağıt uçak, önce hedefine doğru hareket etti ama son anda bir manevrayla rotasını değiştirdi ve başkanın göğsüne çarparak düştü. Başkan, kopma derecesine gelen sinirleri yüzünden *stop-motion*

hareket etmeye başlamıştı. Titreyen elleriyle dönüştürülmüş kağıdı açtı. "Aliş´ le Memiş mahkemeye gitmiş, mahkemede mahkemeleşmişler mi mahkemeleşmemişler mi, soruşturma saporu" başlığını okudu.

O sırada Bahadır Bey, uğradığı hakaret karşısında renkten renge girmekle meşguldü. Morda karar kıldıktan sonra masaya yumruğunu vurdu ve Özgür Bey'e bağırdı:

– Şemsi Paşa Pasajı'nda sesi büzüşesiceler.

Artık iyice çileden çıkmış olan başkan, yine *stop-motion* hareketlerle masanın altında bulunan acil durum düğmesine basarak, dışarıda bekleyen muhafız amirini çağırdı. Muhafız amiri, içeri girdi ve hazır ola geçti. Başkan, iki şahsı göstererek emir verdi:

– Al bu takatukaları takatukacıya takatukalatmaya götür. Takatukacı takatukaları takatukalamam derse takatukacıdan takatukaları takatukalatmadan al da gel.

Muhafız amiri, iki üyeyi önüne katıp salondan çıktı. Yaşanan gerginlik yüzünden diğer üyelerin de sinirlerini bozulmuştu. Başkan, şakaklarını ovuşturup sakinleşmeye çalışırken kimse konuşmaya cesaret edemiyordu. Hepsi, sanki konuşmaya başlayacaklarmış gibi öksürüyor, önlerinde duran su bardaklarını kaldırıp indiriyorlardı. Sesler kendiliğinden bir ritim oluşturmuştu. Dışarıdan bakan biri, müzikle şenlenen salonda çılgınca bir dans gösterisi başlayacak sanabilirdi. Ancak, korku filmlerinden kaçıp gelmiş bir çift kanlı göz için sahne tamamen farklıydı. Bu çaresiz ve sonuçsuz hareketleri yapanları, devrilmiş bir akvaryumdan yere saçılan balıklara benzetiyordu o gözler. Midesini bulandıran çırpınışları durdurmak için teker teker üzerlerine basmak, basmak, basmak istiyordu. Dişlerinin arasından söylendi:

– Üstü üç taslı taç saplı üç tunç tası çaldıran mı çabuk çıldırır, yoksa iç içe yüz ton saç kaplı çanı kaldıran mı çabuk çıldırır?

Salondaki görüntü dondu, ses kesildi. Sadece beş saniye süren bu donmanın ardından az önceki seslere yeni mırıltılar eklendi. Taş, tunç, saç, tas, evet, çan, tabi, yüz gibi kelimeler, çıldırtıcı bir kakofoniyle salonu dalgalandırıyordu. Başkan, cinayete teşvik ve tahrik eden bu kukla tiyatrosunu sonlandırmak için yine ara verdi. Üyeler salonu kaçarcasına boşaltırken, heyetin en kısa boylu aynı zamanda en yağcı üyesi Gökhan Bey, elektriklenmiş havayı yumuşatabilme umuduyla, güvercin adımlarla başkana yaklaştı:

– Başkanım, yemekhaneden size de üç tunç tas has hoş hoşafı getirmemi ister misiniz?

Başkan, avına saldırmak üzere olan bir yırtıcı gibi gerilmişti. Bütün hırsını bu üyeden alabilirdi. Haklı bir sebep bulsaydı yapardı ama iyi niyetle sorulan bir soruya cinayete teşebbüsle karşılık verilemezdi. Zaten ne yeri ne de zamanıydı. İçinde zor anlar için sakladığı insanlığı soruyu cevaplamak için harcadı.

– Teşekkür ederim, istemem.

Gökhan Bey de çıkınca salonda yine başkanla Hayati Bey kaldı. Başkan:

– Hayati Bey! Günlerdir kafa patlatıyorum. Görüyorsunuz, burada da saatlerdir bir yere varmış değiliz. Dal sarkar kartal kalkar, kartal kalkar dal sarkar, bu ikilemden nasıl kurtulacağız? Dal-Kartal Ters Orantı Yasası'nı nasıl aşacağız.

Yaşı gereği bilgelikten bir ölçü nasibini almış Hayati Bey, Başkan'a bir hikâye anlatmaya başladı:

– Bu tarlaya bir şinik kekere mekere ekmişler. Bu tarlaya da bir şinik kekere mekere ekmişler. Bu tarlaya ekilen bir şinik kekere mekereye boz alaboz başlı pis porsuk dadanmış. Bu tarlaya ekilen bir şinik kekere mekereye de boz alaboz başlı pis porsuk dadanmış. O tarlaya ekilen bir şinik kekere mekereye dadanan boz alaboz başlı pis porsuk, diğer tarlaya ekilen bir şinik kekere mekereye dadanan boz alaboz başlı pis porsuğa demiş ki: Sen ne zamandan beri bu tarlaya ekilen bir şinik kekere mekereye dadanan boz alaboz başlı pis porsuksun? O da ona cevaben; sen ne zamandan beri o tarlaya ekilen bir şinik kekere mekereye dadanan boz alaboz başlı pis porsuksan, ben de o zamandan beri bu tarlaya ekilen bir şinik kekere mekereye dadanan boz alaboz başlı pis porsuğum, demiş!

Hayati Bey'in anlattıklarından sonra Başkan, kaçınılmaz olan savaşta verilecek en doğru kararın ne olduğunu bulmaya bir adım daha yaklaşmış oldu. Duvardaki haritanın önüne yürüdü. Geçecek zor zamanların ardından gelecek aydınlık günlerin düşlerine dalmışken dudaklarından şu sözcükler döküldü:

– Bu mumcunun mumu umumumuzun mumudur.

Simbi'nin Hayali

Bahçedeki tüm bitkiler, sonbaharın acımasızsa saldırısı yüzünden savrulmaktaydı. Yel hepsini aynı yöne eğiyor, onlarsa inatla direniyor, eski durumlarına gelmeye çalışıyorlardı. Direndikçe yaprakları teker teker kopup gidiyordu. Güllerin hareketlerine bakanlar, titreyiklerini, üşüdüklerini düşünebilirlerdi. Sonra yel birden kesiliverdi. Güllerden biri iyice doğruldu. Çiçeğiyle etrafına, gökyüzüne baktı, yaylanıp gökyüzüne sıçradı, yapraklarını çırparak uzaklaştı. Diğer güller de onu izlediler.

Olanları penceresinden seyreden Simbi, "göçüyorlar" dedi. Sonra salona koştu, duvarda duran ninesinin resmine baktı, uzanıp almaya boyu yetmediği için duvara bir sandalye dayadı. Çerçevelenmiş resmi indirdi, yine odasına döndü. Çerçeveyi tutup bir süre baktı. "*Senin için de göçtü demişlerdi. Sen nereye göçtün nine?*" Kadıncağızın kolunu kaldıracak gücü yoktu son zamanlarında. Nefes alışı bile belli belirsizdi. Sessizce göçüp gitmişti ninesi, mevsimi umursamadan. Resim cevap vermek yerine gülümsemekle yetindi. Simbi ile ninesi bir süre daha bakıştı. Sonra Simbi, ninesini öptü ve tekrar duvarına yerleştirdi.

Anne'ye sordu Simbi, "*neden insanlar da güller gibi göçmüyor*". Anne "*insanların mevsimi yoktur, sadece düşleri vardır*" dedi. Simbi ninesinin kendisini neden yaşlı ve güçsüz hayal ettiğini sordu. Anne, "*onu biz öyle hayal etmiştik. O yüzden göçtü. Artık o uçan bir gül, yağan yağmur, gördüklerinin tümü oldu. Biz ondan vazgeçtiğimiz için gitti o…*" derken ağlamaya başladı. Şaşkın yüzüyle bakakaldı Simbi. Pencereye koştu. Hiç gül kalmamıştı, hepsi gitmişti. Arkalarından umutsuz-

ca bağırdı; "*beni de bekleyin*". Bu seslenişi sadece yel işitmişti, karşı binada ipe asılı gömlekle cevap verdi. Simbi, çırpınıp duran gömleğe uzun süre baktı ama ne demek istediğini anlayamadı. Perdeyi çekip pencereden uzaklaştı. Abla'nın yanına gitti.

Abla, bir süredir sakindi. Önceleri eline geçirdiklerinin hepsini kendine dönüştürmeye çalışırdı. Kitapları, döşemeyi, böcekleri, komşunun kedisini yerdi. Anne, ablayı bu alışkanlığından vazgeçirmek için döverdi. Abla bir köşeye siner, sessizce oturur, parmaklarını, ellerini yerdi. Abla öfkeli ve saldırgan olmaya başlayınca, toplayıcılar gelip kamyona tıktılar onu. Aylarca görünmedi Abla. Döndüğünde, kolları bacakları kapkalın, yüzü kocaman olmuştu. "Kamyon yemiş" demişti Simbi. Abla'nın öfkesi gitmişti.

Abla, buzdolabının yanına yerleşmişti, buzdolabına aşık olmuştu. Simbi ne yaptıysa Abla'yı öfkelendirmeyi başaramamıştı. Simbi Anne'ye, Abla'yı neden bu şekilde hayal ettiklerini sordu. Çok kocamandı, çok terliyor ve kokuyordu, üstelik sadece buzdolabını seviyordu. Anne, onu hayal ettiklerinde Abla'nın çok öfkelendiğini, o yüzden onu doktorların hayal ettiği gibi kabul etmelerinin daha iyi olacağını söyledi. Simbi, Abla'ya sordu; "sen de göçmek istiyor musun?" Abla'nın salyalar akan ağzından sevecen bir "siktir git" döküldü. Ardından sevecen, sesli, kokulu bir osuruk çıktı Abla'dan. Simbi, osuruğun bir anda ortaya çıkıp hava asılı kalmasını izledi. Tembel, çatık kaşlı, sevimsiz bir osuruktu. Yavaş yavaş evin her yanını kapladı. Simbi pencereleri açıp osuruğu özgürlüğüne kavuşturdu. Osuruk çıkıp giderken teşekkür etmedi Simbi'ye, dönüp bakmadı bile.

Simbi pencereyi tekrar kapattı ve yine ninesine koştu. "*Belki bir baba hayal etmeliyim, böylece annem uyumak için şeker yemek zorunda*

kalmaz". Fırtınalı akşamlarda Simbi, kükreyen gökten korkar, annesinin yanına sığınırdı. Ama annesi öğle olmadan asla uyanmazdı. Ninenin resmi gülümsemiyordu. Baba düşünden, düşüncesinden hoşlanmamıştı anlaşılan. "Şimdi tartışmak istemiyorum" dedi Simbi, resmi ters çevirip masanın üzerine bıraktı.

Kapı zili… Gelen Baba olmalıydı. Simbi kapıyı sevinçle açtı. Eşikteki yüz, rüyalarına zorla giren devdi. Karabasanlarının gediklisi, geceleri üstünde tepinen yüzü hatırladı. Nefesi kokardı, hayvan gibi hırıltılar çıkarır, canını yakardı. Adam üzerinden çekildiğinde, Simbi yapış yapış kalırdı.

Baba, ağzı açık kendisine bakan Simbi'yi elinin tersiyle itip içeri daldı. Adamın arkasından kapıyı kapatan Simbi, odasına koşup yatağının altına saklandı.

Bir gün göçecekti ve hayal ettiklerinden ve onu hayal edenlerin hepsinden kurtulacaktı.

Perili Yazarın Notları

Kış dışarıda çığlıklar atıyor, kapı ve pencereleri zorluyor, içeriye girmeye çalışıyor. Pencereleri, kapıları sıkıca örtmeme karşın yel saldırılarını kesmiyor. Öyle ki camları titretmeyi, perdeleri sallamayı başarıyor. Sobam odunları iştahla yutarken odam bir türlü ısınmıyor.

Elimde kalemim, boş deftere bakıyorum. Yazmak için davrandığımda aklıma gelenler çoktan kaçmış oluyorlar. Bir yerden bir yere varamıyorum. Cümle kurabilsem de yetersiz, anlamlar kayıp.

Perim iyice delirmiş, ilham vermeye geldiğini bile unutmuş. Üzeri dantelalı örtüyle örtülmüş, fişten çekili, sessizce duran televizyonumla sohbet ediyor. Her yazara nasip olmaz böyle bir ilham perisine rastlamak. Aslında, herkesin isteyebileceği türden bir peri de sayılmaz. Dazlak kafalı, başının yan ve arkasında kalan seyrek saçlar beline kadar iniyor. Favorilerinden fışkıran kıllarsa bir kavis çizerek çene hizasına ulaşıyor. Koyu kırmızı dudaklarının üzerinde badem bıyıkları, o bıyıkların üzerinde ise tombul yanaklarca büsbütün kaybedilen, iki deliği olmasa pekâlâ yok denebilecek burun yer alıyor. Çevrelerine sürme çekmesine rağmen gözler surata oranla minicik kalıyor. Açık pembe fanilası o kadar küçük ki göğüs ve omuzlarını örtmeye anca yetiyor, göbeğini açıkta bırakıyor. Fil kıçına benzeyen devasa göbeğindeki kıllar, göbek deliğine doğru helezon şeklinde yol alıyorlar. İri bedenine rağmen bacakları incecik. Bedeninin üst kısmını görmeyenler zarif bulabilir, hatta beğenebilirler o ağdalı bacakları. Neredeyse bacakları kalınlığındaki kolların, incecik bilekleri var. Kısa parmaklı, tombul minik ellerini birbirine kavuşturmuş, muhabbetle televizyona bakıyor. Ne duyduğunu sanıyorsa cevap yetiştiriyor.

Periyi saymazsam yalnızım, hep yalnızım. Zaman zaman şarkı söylemek için kullanmazsam ses tellerim paslanacak. Arada bir kendime veya eşyaya seslendiğim oluyor. Tek sözcükle seslenişler bunlar, konuşma sayılmamalı. Sesimin eskiye göre daha pes çıktığını anlıyorum. Kendimle uzun uzun konuşacaksam bunu sessizce, kafamın içinde yapabiliyorum.

Sobanın üzerinde güğüm var. Neden durur bilmem. Hazır sıcak su, hep hazır. Çıkardığı seslere kulak versem, belki perimden daha fazla ilham alacağım. Fakat öyle mankafa haldeyim ki söyleneni anlayacağımdan, anladığımı anlatacağımdan hiç ümitli değilim. Kendimle konuşmak en iyisi olmalı. Dinliyorum:

– Uyan!

Uyuyor muyum, rüyada mıyım? Şu saniyenin yazıldığında ve okunduğunda bambaşka bir konumda olacağıma göre mümkün. Derime dokunuyorum kolumdaki kılları çekiştiriyorum gayet gerçek geliyorlar. Kafa sesim yankılı ya da ben öyle sanıyorum.

– Monoloğu aşamamış, boş bir yazarsın.

Kendim de hiç çekilmiyor. Eğer denebilirse, eleştirileri pek ağır. Hak veriyorum vermesine de dili pek sivri, hazmı zor. Demek istediği, öykülerimde konuşturduklarımın hepsi benim. Yok canım! Üçüncü tekil kişi öykülerinden hoşlanmadığım doğru, sebebi *aşamamak* değil, o tip öyküleri gülünç bulduğumdan. Birinci tekil kişi daha inandırıcı geliyor. Yazarın kendisini ilahi anlatıcı gibi bilinmedik konuma yerleştirmesi, okur olarak, okuduğuma karşı isteğimi söküp atıyor. Yazar, kalem elinde diye her istediğini yapma hakkını mı elde ediyor? Evlerin içinde hayalet gibi dolaşabiliyor, yatak odalarına, daha korkuncu kafa

içlerine kadar girebilme yetkisine sahip oluyor öyle mi? Asla! Yetkisini bu kadar kötüye kullanan bir yazar olacağıma ömür boyu monolog yazarım daha iyi. En azından okura, gölge tiyatrosu kadar bile hacmi olmayan sayısız tip yerine, bir tane has karakter sunmuş olurum.

– Uyan!

Dalmışım. Yanıt verebilecek kadar derinlere dalmışım. Demek abarttığım kadar mankafa değilmişim. Uyanığım. Uyanık olmasam nasıl uyanılır?

– Öldür kendini işe yaramaz! Söz vermiştin. Uyanmanın tek yolu bu…

Bundan sonra gelecekleri biliyorum. Eksiklerim, kusurlarım yüzüme vurulacak. Bu ses o kadar tanıdık ki tavsiyelerine de kesin kanılarına da inanmıyorum. Ölmek, uyanmak… Kendimi bildim bileli ikisinin kardeş olduğuna inandırmaya çalışıyor. Sonu belli bir yaratığın züğürt tesellisi. Böyle teolojik önermeleri kesin saymak için neden görmüyorum. *Uyan* sözcüğünde sihir var, tamam. Kafa seviyem defalarca uyanabilmeme yetecektir. Ölmek uyanmaksa, zamana bırakmaktan yanayım.

– Susmak, olacakları sadece geciktirir.

Kendimi dinlemeye cesaretim, tahammülüm yok. Kafa sesimi susturmak için Shakespeare'den yardım istiyorum. Sonelerini yaprağa yazmıştım, ezberlemeye çalışıyorum. Marx önermişti, eğer düşüncelerini susturamıyorsan, onları başka cümlelerle doldur. Anlamadığın metinlerde daha etkilidir, çağrışım yapmaz. Normalde işe yarardı belki ama şimdi faydası dokunmuyor. Bu defa aynı anda konuşan iki kafa sesim oldu.

Perinin televizyona kur yapan yılışık mırıltıları, sinirlerimi ayaklandırıyor. Balkon kapısını açıyorum, periyi kolundan tuttuğum gibi dışarı atıyorum. Kapıyı kapatıp perdeyi çekiyorum. Odanın içinde bir o yana bir bu yana dolaşıyorum. Sonra meraklanıp perdeyi aralıyorum, dışarıda çirkin bir gece karanlığı var. Dışarısı kimsesiz, peri çekip gitmiş. En iyisi tekrar yazmayı denemek. Denize düşen yılana, kafayı üşüten kaleme sarılırmış. Yazıyorum:

"*Yazılmış silinmiyor, yazılacak bilinmiyor.*"

Ne demek istedin? Yani, ne demek istedim? Odanın ortasına oturmuşum, sobaya yakınım. Bir dörtlük döktürüyorum:

Boğazına sarıldım kimse görmeden
Ellerim çırpınır şişko kanatlar sallanır
Kasıklarımda boşluğu hissetmeden
Resm-i geçitte nice utançlar sıralanır

Şiirde üstü kapalı anlatımlar olur da bu dörtlük bas bas pornografi bağırıyor. Benim sivri dilli ötekinin söylediği gibi, pornografim bile monografik. Etrafta kimse olmayınca, delilik dizginlerini tümden koparıyor, dörtnala koşuyor. Hoş, ben de çok yüz veriyorum, çok şımartıyorum.

Kendimle aram iyidir, sözümü esirgemiyorsam samimiyetten. Her zehir bünyeme iyi gelmez. Bazıları öyle savunmasız bırakıyor ki korkuyorum. Her kapıyı zorlayacak kadar yaramaz, içeriye girdiğim anda kaçmaya çalışacak kadar korkağım. Yanlış anlaşılmasın, samimiyetim kendimedir, açık seçik yazdığım yok. Açık saçık yazmayı da kendime yakıştıramam. Günahlarımı, her ne demekse günah, yazmaya kalksam, buradan aya merdiven olur. Abartıyorum elbette, etim ne budum ne?

Hem işi edebiyat olanın puştluğu pratiğe dökmesi şart değildir. Ergenliğe yeni girmiş bir çocuğunki kadar olsa yetebilir.

Aklınıza şöyle bir örnek getirin: Evde kadınların günü vardır, çocuk az evvel tuvalette otuzbir çekmiştir. Kadınlarsa aralarında konuşurken çocuğun usluluğunu, akıllılığını överler. Durum, tezatlık oluşturmasa da tuhaflık yaratıyor. Otuzbir çeken çocuk uslu olmaz diye bir önerme sunmuyorum. Her çocuk yapar ve yine de uslu yaramaz diye ayrıldıklarına göre başka ölçütler söz konusu olmalı.

Eski kulağı kesiklerden Van Gogh kadar absinte yuvarlamadığımdan, yuvarlasam bile onun resme yansıttığı kadar edebiyata yansıtamayacağımdan, daha light araçları tercih ediyorum. Yaramazlık konusuna dönersek; okurken dehşete düştüğünüz eserlerin yazarları, sakin evcimen bir yaşam sürüyor olabilir. Romantik aşk şiirlerinin yazarı, çift topuzlu kamçıyla kendini kamçılatıyor olabilir. Hayatta başarılı olmakla ilgili öğütler veren biri ailesine karşı dünyanın en ezik insanı; kadınlardan anlayan yazar diye nam salmış biri ilk seferde deliği dahi tutturamayan bir acemi olabilir.

Sözlerime şimdilik burada son veriyorum. Bir vakitler çenemi tutamadığımdan yakınırdım. Şimdi de elimi tutamıyorum anlaşılan. Susmak için o aşamadan geçmek gerekiyormuş, öğrendim. Şimdi de bu aşamadayız.

Ah şu zamirler!

Ah şu gizli özneler!

Sayaç

Sürekli baştan başlıyor. Dikkati dağılırsa, nerede kaldığına emin olamıyor, hiçbir tepki vermeden yeniden sayıyor.

"1, 2, 3, … 51, … 76, …"

"Sonsuzluk" diyor doktor "varmaya çalıştığın gibi. Son yok ama başlangıç var değil mi?"

Doktoru duyunca saymayı bırakıyor ve "ne zaman saymaya başladığımı bilmiyorsun" diyor.

"Bu, başlangıcın da olmadığı anlamına mı geliyor?" diye soruyor doktor.

"1, 2, 3, 4, 5, 6…"

Hayat Pınarı

Kolumdan sürükleye sürükleye
getirdi beni birisi
Tuvalete gidemez
bir başına kendisi

Bak dedi,
teşekkür et bana
Hangi yoldaşın sana
böyle nimet gösterdi
Akan suyu seyre daldın
Bu su akar ama neye yarar
Bir yudum alanı yaşadığı kadar
tazelendirir
Kana kana içelim diye
geldik suyun başına
Ömrümüze katacağımızın yanında
imparatorluklar mevsim
çınarlar süs bitkisi kalacak

Bir kuş şakıması işittim
Kaldırdım başımı göremedim
Öyle sıktı ki ağaçlar
güneş yere değmiyordu
Yapraklar yemyeşil
yapraklar kıpır kıpır
hayat dolu

Sonra baktım arkadaşımın yüzüne
O âna kadar geçirdiği ömrüne
Yapma dedim,
yazık etme bana
Bildim ya hikmetini
değdirmem dudaklarımı
içim kavrulsa da bu suya

Duyunca sözlerimi 'yoldaşım'
şaşkınlıktan donakaldı
Nankörlüğüme nice küfretse
yine de azdı.

Keşke dedi,
yanımda
başkası olsaydı
Hediyem karşısında sarhoş
boynuma atılırdı

Dedim,
saadeti de acıyı da tattım
Ömrüm oldukça tadacağım
Binlerce yıl diyorsun
Bu toz toprağın içinde
nasıl yuvarlanacağım?
Hiç mi insafın yok senin
Evrene karışmaya hasrete
asırlarca sürüklen diyesin

Bu sözlerimden sonra
hiddetinden soluksuz
kükreyiverdi suratıma

Aptal!
Yaşamın ötesinde karanlık bile yok
Bu mudur istediğin
kavuşmayı beklediğin

Öyle bir sesle çıkıştı ki
ormanın huzuru kaçtı
Bir kuş sürüsü havalandı
Gölge gibi uzaklaştı
Sonra her yer sessizleşti
Yapraklar bile fısıldaşmayı kesti

Gel dedim,
vazgeç sen de
pişmanlığı bitmez bu sevdadan
Uyanalım nihayetinde
kâbusa dönüşen bu rüyadan
Ömür ömre eklendikçe
dil keçe, ten kösele
her nimet lanet olur
Uzadıkça hayatın, taşlaşacaksın
Şimdi nimet sandığın bu suya
inim inim yalvarırsın
seni zerre zerre götürsün
aşındırsın, toprağa dönüştürsün

Ne dediysem dinletemedim
Kabarmış, dalgalanmış susuzluğu
duraksatacak kadar bile dindiremedim

Eğildi pınarın kenarına,
uzattı boynunu
değdirdi dudaklarını suya.
Atıldım ben de hemen
tuttum aymazın başını
iyice dibe daldırdım.

Vücudunu geri çekti olmadı
Debelendi, debelendi
bir süre daha direndi
sonra canını terk etti

Çektim ayaklarından çıkardım
sardım kollarımla ıslak bedeni
İç geçirdim bağırdım
saatlerce ağladım
Sesim kısılmış, yorgun
gün batarken bayıldım

Yeni günün ışınları
sonra, gözümü açtım
Su bildiği gibi çağlamakta
kuş cıvıltıları, yaprak hışırtıları
Yanı başımda soğumuş, kaskatı
yoldaşımın cesedi

Dizlerimde doğruldum
Yoldaşımın alnına
Vedamı kondurdum.
Çevire çevire iteledim
hayat pınarının suyuna
Geldiğim yoldan döndüm
kalan hayatımı yaşamaya